

Programmaplan Pangea (Versie 1.0 - 24-04-2024)

Een geïntegreerde Business- en IT-aanpak voor de inrichting van processen en een IT-platform ter ondersteuning van Commercial Operators en System Operations voor transport van aardgas, warmte, waterstof en CO2

Werk document / For Discussion

Pangea is het supercontinent dat bestond tijdens het einde van het Perm en het Trias, 250 tot 210 miljoen jaar geleden, waaruit alle huidige continenten ontstaan zijn. Pangea werd omgeven door één oceaan, Panthalassa. Pangea was één grote landmassa die op den duur door de platentektoniek opgebroken werd.

De analogie met de uitdagingen waar Gasunie voor staat is dan ook snel gemaakt. Binnen Gasunie zijn een groot aantal systemen gerealiseerd die aan elkaar gelinkt zijn om de processen van Gastransport, contracteren en factureren te ondersteunen. Pangea is geworden wat de aarde is vandaag met zijn verschillende continenten.

Gasunie staat nu voor de uitdaging om het bestaande IT-landschap geschikt te maken voor de transport van waterstof, warmte, CO2 naast aardgas. Wij zullen als het ware de continenten dichterbij elkaar moeten brengen om binnen het IT-landschap een “Pangea” te realiseren om de uitdagingen van Gasunie te ondersteunen.

1) Programma Scope

- Programma doelstellingen
- Scope beschrijving
- Out of scope
- Afhankelijkheden

Inhoudsopgave

1. Scope
 - Programma doelstellingen
 - Scope beschrijving
 - Out of scope
 - Afhankelijkheden
2. Werkwijze & producten
 - Uitgangspunten
 - Manier van werken
 - Agile executie o.b.v. baseline scope/planning
 - Uitwerking producten/deliverables
3. Organisatie
 - Organogram
 - Rolbeschrijvingen
4. Governance & control
 - Besluitvorming
 - Portfolio scope management (Programma CR's/RR's)
 - Stage Gate overgangen
 - Realisatie scope management (Project CR's/RR's)
 - Budgetproces
 - Voortgangsbewaking
 - WBS Structuur
 - Earned value management
 - Risico & issue management
 - Resource management
 - Maandrapportage
 - Overlegstructuren
 - Stakeholder management

Programma doelstellingen

- Het waarborgen van de goeie werking van de ~~Fysiek Energie Transport en Customer to Bill~~ processen in de toekomst met behulp van de benodigde IT-systemen
- Wat leidt tot een geïntegreerde Business- en IT-aanpak voor de inrichting van processen en een IT-platform ter ondersteuning van Commercial Operators en ~~System Operations~~ voor aardgas, warmte, waterstof en CO2
- Ook wordt hierin de technisch beheersbaarheid van de systemen meegenomen. Systemen die niet meer voldoende beheersbaar zijn en in de Pangea keten zitten worden in principe meegenomen in het programma. Het "on-boarden" van programma scope volgt een proces zoals beschreven in dit programma plan.
- De op te leveren keten functionaliteit wordt in verschillende "Releases" van IT-producten gerealiseerd. Hierbij zal de integratie tussen de betrokken IT-producten een belangrijk aandachtspunt zijn. Alignment tussen Business en IT en tussen de realisatie-clusters is hierbij van wezenlijk belang.
- Het realiseren van benodigde functionaliteit heeft de hoogste prioriteit binnen het programma. Een neven doel is het uitrollen van een agile/scrum werk methode, om het risico; "dat de gewenste functionaliteit niet goed wordt geïmplementeerd", zo veel als mogelijk wordt voorkomen door het planmatig en kort cyclisch uitvoeren van de werkzaamheden.

Context van het programma Pangea keten

Het programma Pangea keten is in het leven geroepen om (1) het huidige IT landschap, dat de Pangea keten ondersteunt voor **aardgas**, te **vervangen** door een nieuwe, toekomst vaste oplossing, en (2) het IT landschap te **realiseren** / aan te passen in de Pangea keten ter ondersteuning van de **nieuwe energiedragers**.

New business projecten

Driver: Energietransitie

Waterstof

HYNETWORK
SERVICES

hystock
power to hydrogen

æee Terminal

HyOne

Warmte

WarmtelinQ

CO2

Porthos
CO₂ TRANSPORT & STORAGE

ARAMIS

CONEXT
2

Overige projecten

Driver: IT Omvalkalender &
NL/EU Markt ontw.

Aardgas

gasunie
transport services

bbl company

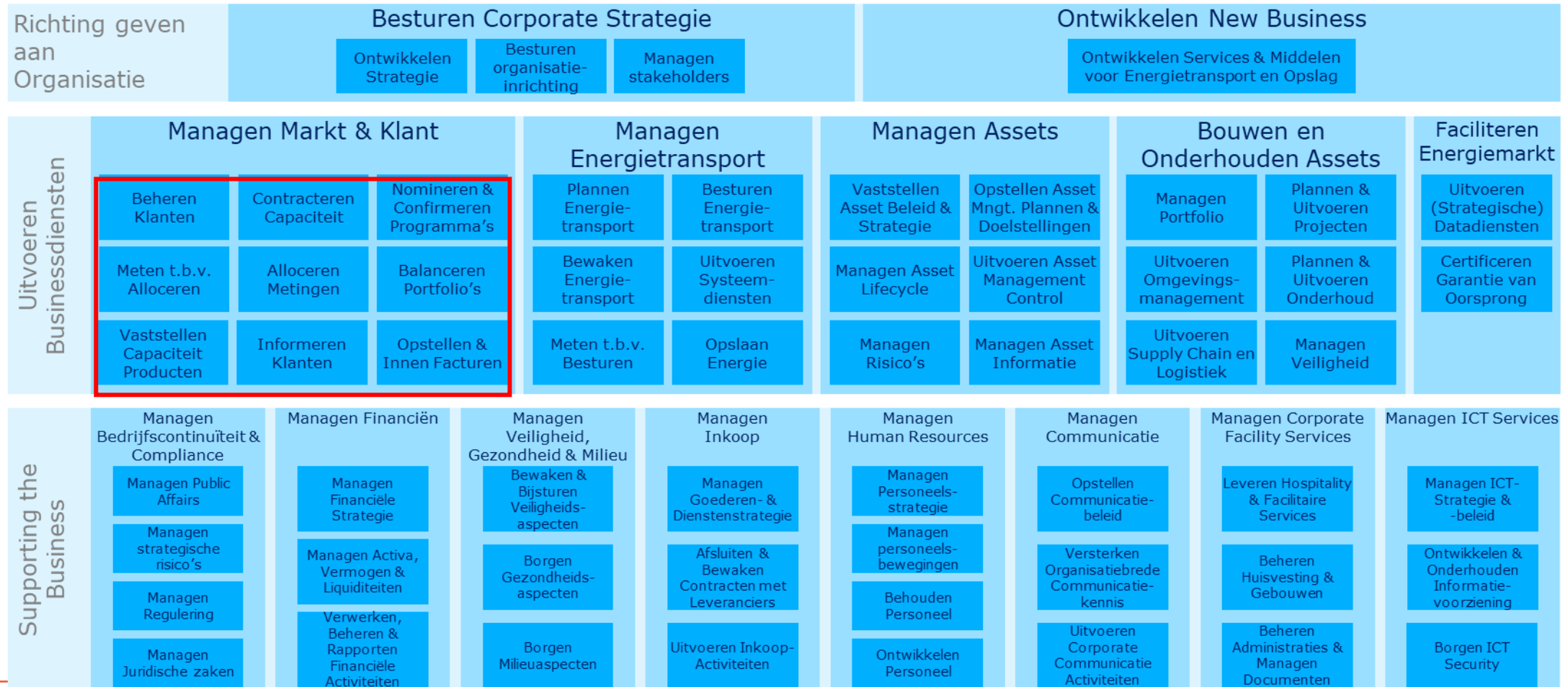
energystock
fast cycle gas storage

EemsEnergyTerminal
Gate Terminal
Gas Access to Europe

 Project voorbereidingen en/of uitvoering loopt

Programma scope – Business capability model

De processen-scope van het programma vloeit voort uit het business capability model

Legenda

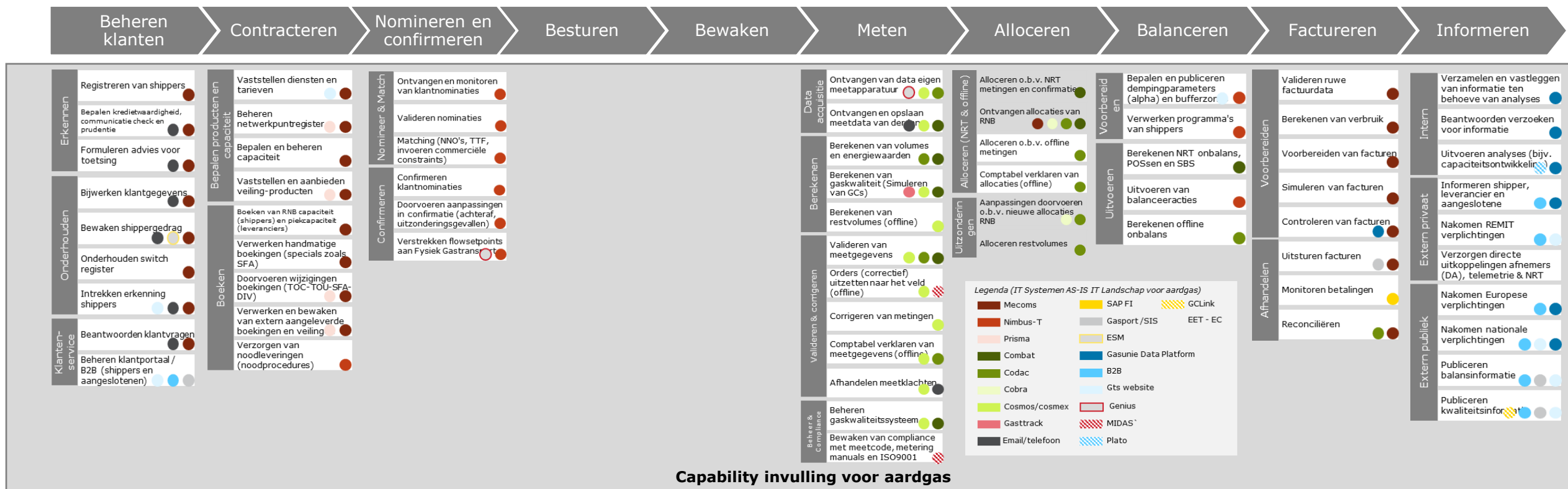
Level 0

Level 1

Level 2

Programma scope: proces-keten Pangea

De processen-scope van het programma betreft alle processtappen zoals hieronder beschreven voor FET (Besturen en Bewaken) en CtB (Beheren klanten, Contracten, Nomineren, Meten, Alloceren, Balanceren, Factureren, Informeren). Deze waardeestroom-keten is gebaseerd op het business capability model.

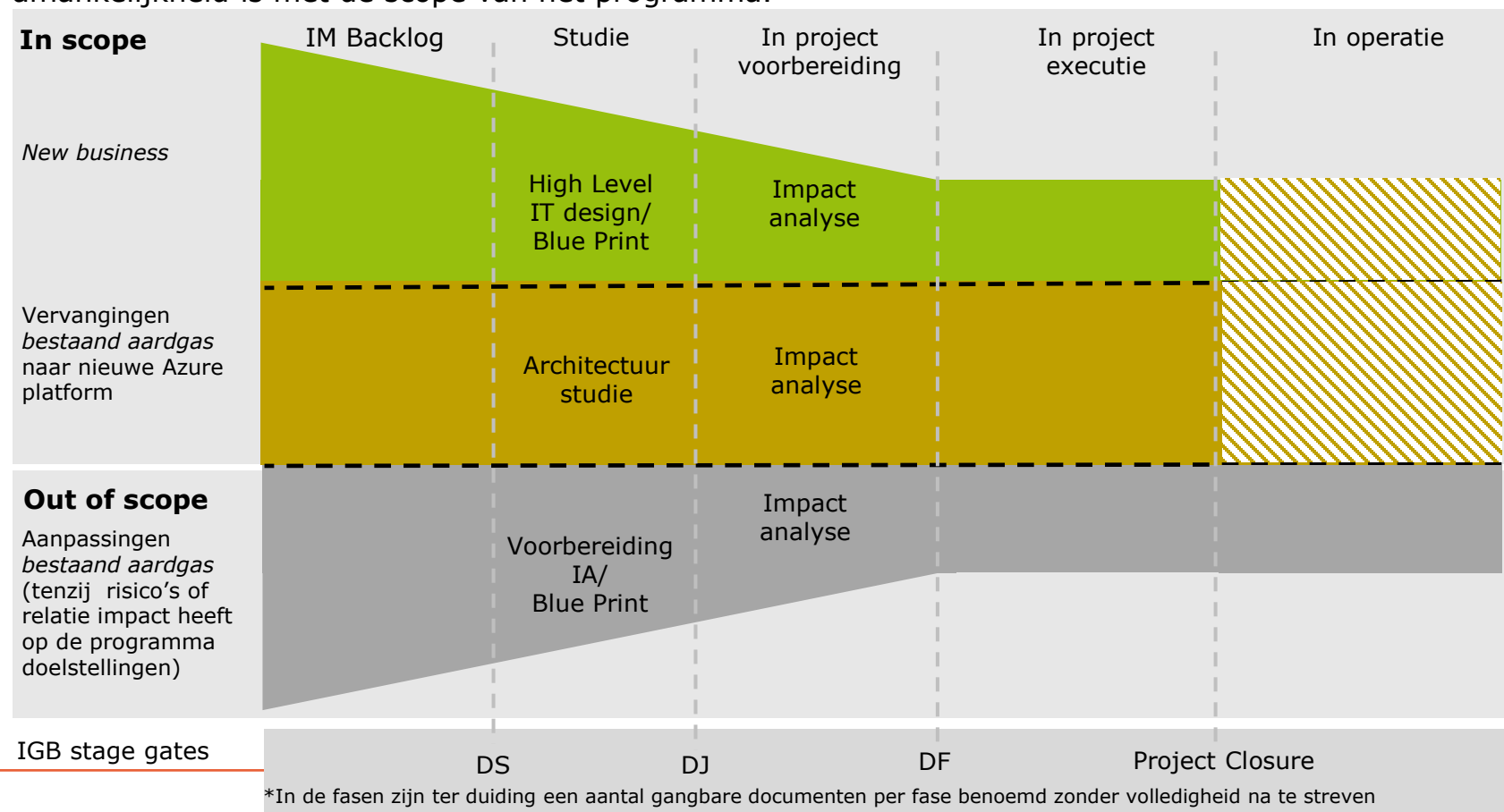
Capability invulling voor aardgas

Capability invulling voor waterstof

Capability invulling voor

Programma scope: activiteiten

Voor de **nieuwe energiedragers & CO2** is in scope: de implementatie van een nieuw IT landschap ter ondersteuning van de Pangea procesketen, alsmede alle benodigde aanpassingen aan bestaande systemen binnen de Pangea keten. Voor **aardgas** betreft de scope uitsluitend de vervanging van het huidige landschap; aanpassingen aan bestaande aardgas applicaties zijn buiten-scope, tenzij er een grote afhankelijkheid is met de scope van het programma.

Voor de onderdelen die in scope zijn, voert het programma de volgende stappen in het voortbrengingsproces uit: Studie of Blue Print, IA, Implementatie. Beheer en Onderhoud voor de nieuwe platformen, die binnen het programma gerealiseerd zijn en waar nog doorontwikkeling i.h.k.v. new business is voorzien, valt ook binnen de scope van het programma

Beheer en onderhoud voor reeds bestaande platformen/systemen waar i.h.k.v. Het programma wijzingen op doorgevoerd worden, valt buiten de scope van het programma.

Uitgangspunt eindsituatie: beheer door unit-I, in devops model voor Cloud diensten, IT Operation Model nog uitwerken

Programma scope: specificering New Business

Voor de **nieuwe energiedragers** voert het programma de IT implementatie (aanpassingen bestaand + nieuw platform) uit voor de betreffende deelnemingen en faseringen binnen de voorziene new business projecten. Het programma levert daarmee een gebouwd en getest (SIT/UAT) en productief systeem op. De business implementatie (processen/opleiding) is echter buiten scope van het programma, en belegd binnen de NBIM organisatie.

In scope

IT Implementatie (software ontwikkeling en configuratie) voor de Pangea keten voor New Business projecten waarvoor op dit moment een HL IT design/IA is opgeleverd:

- WarmteLinQ - fasen A / B / C
- Waterstof - fasen 1:1 / N:M / Backbone 1.0 en Backbone 2.0 verbonden
- Porthos fasen TO en CO

Nog te verwachten scope/budget groen

IT implementatie voor de Pangea keten voor onderstaande projecten New Business staan op de backlog en zullen in de toekomst via het Programma CR-proces de revue op de voorgaande slide doorlopen

- Aramis
- CO2 Next
- DRC-CO2
- ACE Terminal
- HyOne – Offshore Hydrogen
- HyStock

Buiten scope

Business implementatie **New Business functionaliteit** (belegd bij NBIM):

- Stakeholder Management
- Change management communicatie
- Training & e-learning
- Adoptiemetingen

Aanpassingen aan systemen die buiten de Pangea keten vallen zijn buiten scope

Programma scope: specificering Aardgas

Voor **aardgas** valt binnen de scope de vervanging van het landschap binnen de CtB keten door een nieuwe oplossing, en aanpassingen aan interfaces als gevolg daarvan. Dit betreft zowel de IT-activiteiten als de business implementatie (change management). Aanpassingen aan de bestaande aardgas systemen (dus niet agv new business wijzigingen) zijn buiten scope.

In scope

- Vervangen CtB systemen en borgen van een werkende proces volgens vervangingskalender. Het gaat hierbij om de volgende bestaande systemen:
 - Mecoms - Contacteren & Factureren (BBL / EnergyStock / GTS / GATE / Orion)
 - Nimbus-T - Nomineren (BBL / EnergyStock / GTS / GATE / Orion)
 - Nimbus-T - Balanceren (GTS)
 - Combat - NRT Meten & Alloceren & Balanceren (GTS)
 - Combat - Inventory Mngt (Energy stock)
 - Codac - Cobra (GTS / BBL / Energystock)
 - Cosmos / Cosmex - (GTS)
 - Gastrack (GTS)
 - MIDAS - Analyse (GTS)
 - GCLink (GTS)
- Interfaces naar systemen beheerd door derden zullen tevens onderdeel van de programma scope. Het betreft de volgende systemen:
 - ESM
 - Prisma (onderdeel van lopend Orion)
 - EDSN
- Nieuwe releases (Pegasus scope) van AGMS o.a. AGMS 2.0 met Multi-Energy Integratie, (Advanced) Study mode en multi-energy. Met multi-energy kan vanuit de CCP de Aardgas-, Waterstof-, CO2- en Warmte-leiding bestuurd en gemonitord worden.
 - Pegasus scope wordt meegenomen ivm grote afstemming met de programma scope
- Business implementatie **Aardgas functionaliteit:**
 - Stakeholder Management
 - Communicatie
 - Training & e-learning
 - Adoptiemetingen

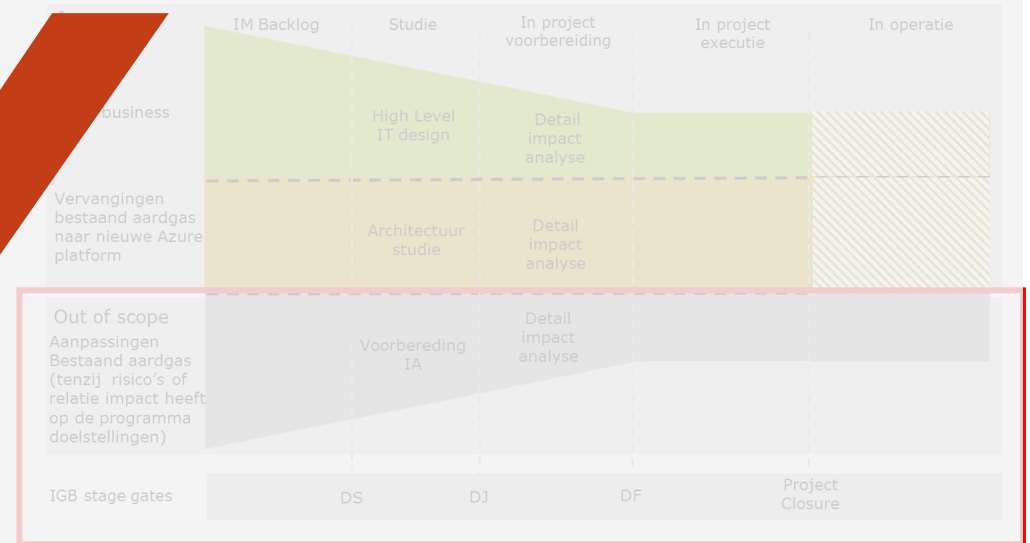
Buiten scope

Aanpassingen aan bestaande aardgas systemen (tenzij risico's of relatieve impact heeft op de programma doelstellingen)

Out of scope – generieke afbakening

Alle onderdelen (processen, systemen, activiteiten) die in voorgaande slides niet zijn beschreven als zijnde in scope, zijn daarmee buiten scope. De volgende worden expliciet benoemd:

- New Business Change management (Scope van onderdeel new business projecten)
- **CARS/TMX** vervanging ten behoeve van het coördinatie meetproces
- **GC vervanging**
- Aanpassingen SAP – Project **MAX**
 - Aanpassingen a.g.v. New Business projecten
 - Aanpassingen a.g.v. Invoicing Aardgas (Vervanging Mecoms)
- Aanpassingen agv new energy aan systemen buiten de Pangea keten: Eagle/PLATO – Project **AD**

Vertaling scope naar roadmap

- De scope van het programma is vastgelegd in de **roadmap** beschrijvingen van de producten (**product scope**) die ontwikkeld en aangepast worden onder regie van de Product Manager (Business positie)
- Een **roadmap** beschrijft een periode van maximaal 5 jaar waarin de te ontwikkelen **Epics/Features** worden beschreven en gebundeld worden tot **releases** (product opleveringen) in de tijd
- Releases hangen nauw samen aan **mijlpalen** bepaald door de ontwikkelingen in de **new business** en **omvalkalender**
 - New business releases worden bepaald door de Ready For Operation datums zoals deze zijn vast gesteld
 - De **omvalkalender** wordt bepaald door 'end of support' of doordat de betreffende software 'outdated is' en niet meer efficiënt onderhouden kan worden.
- De **prioriteit** van een te ontwikkelen Epic wordt bepaald door het belang die de business hieraan hecht in combinatie met de samenhang met andere (technische) Epics binnen een product release of in verband met afhankelijkheden met releases van andere producten en beschikbaarheid personeel.
- **Beheer & onderhoud** releases vallen binnen het programma indien nog ontwikkel releases als onderdeel van het **product scope** in de programma planning staan. Voor beheer & onderhoud wordt Opex budget gereserveerd (incl. licentie kosten). De inzet van personeel in relatie tot prioriteit stelling is hierin een belangrijke afweging
- Voor de business zal dit mogelijk betekenen dat **oude en nieuwe systemen** tijdelijk naast elkaar gebruikt zullen worden. Dit zal met name gelden bij de introductie van H2, CO2 en warmte, waardoor het **NBIM team** hier aandacht aan zal geven
- Nadat een product gereed is (gerelateerd tot de scope vast gelegd in het programma) wordt deze door de **Beheer & onderhoud (agile) teams** overgenomen. Veelal zal zo'n team bestaan uit de bestaande teams uit het programma

Afhankelijkheden

- Het programma is afhankelijk van een aantal parallel lopende projecten/programma's:
 - **New energy programma's** – De hierin opgenomen RFO data zijn bepalend voor de planning van "Pangea". Ook voor het aanleveren van de nodige asset data door de new energy programma's worden gezorgd
 - **CARS/TMX/GC vervanging** – De RTU's worden vervangen. Voor het krijgen van meet en controle data is "Pangea" hiervan afhankelijk. Nieuwe GC's meten meer elementen, wat verwerkt moet worden in de interface naar de centrale systemen
 - **MAX** – Financiële en Asset informatie en afhankelijk assets en klanten zullen uit SAP komen. SAP ondergaat nu een upgrade naar S/4HANA
 - **MAD** – Aanpassingen in het GIS domein die invloed heeft op de interfaces tussen betrokken systemen (AGMS, Simone)
- Organisatorisch
 - Verkrijgen voldoende **resources**
 - **Prioritering** programma werkzaamheden tov running business of andere projecten (Gasunie breed)

Uitgangspunten & Manier van werken/voortbrengingsproces

- Uitgangspunten
 - Generiek
 - Manier van werken
 - Eerdere besluitvorming
- Manier van werken
 - Agile executie o.b.v. baseline scope/planning
 - Uitwerking producten/deliverables

Uitgangspunten (generiek)

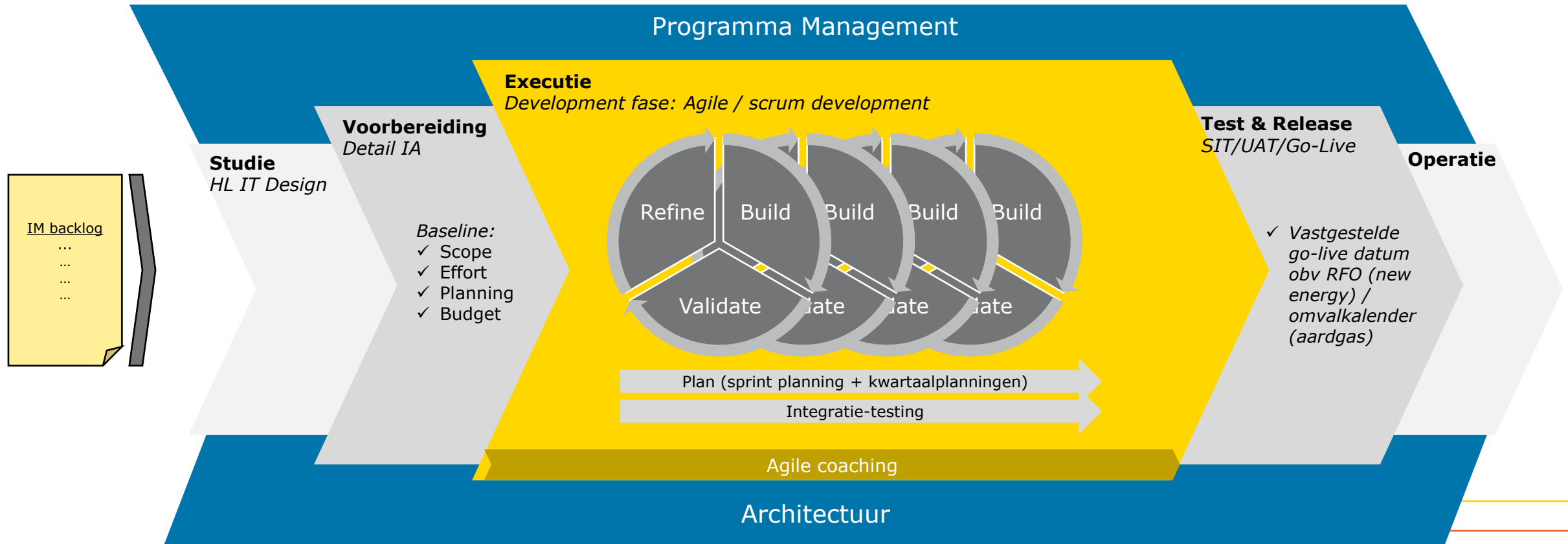
- In de uitwerking van de doelarchitectuur zijn de EA principes leidend. Op basis daarvan is voor een deel van de CtB keten een maatwerkoplossing o.b.v. Azure gekozen, aangevuld met gebruik van standaard Azure tools, Dynamics (CRM) en SAP (facturering) voor specifieke onderdelen van de keten.
- Voor New Business projecten worden de planningsdeadlines bepaald door de RFO datum
- Voor aardgas wordt de planningsdeadline bepaald door de noodzaak (omvalkalender, marktcommitment)
- Functionele scope wordt opgedeeld in
 - MVP (Must have)
 - MVP+ (Should have)
 - Non MVP (Nice to have)
- Realisatie van de scope gebeurt via de AGILE / Scrum werkwijze (DBT) gevolgd door een testfase (SIT en UAT) gevolgd door de IT-in productie name.
- Er wordt zoveel als mogelijk automatisch getest en worden zo vaak als mogelijk herhaald
- Business implementatie van de nieuwe IT-oplossing verloopt via NBIM onder aansturing New Business projecten. NBIM is tevens verantwoordelijk voor het gereed maken van de business voor nieuwe procedures & werkwijzen.
- Producten vallen onder één product owner en product manager, dit valt niet noodzakelijker wijs binnen één afdeling
- Budget vrijgave per kwartaal voor inzet van personeel. Out of pocket kosten wordt vrijgave voor deze kosten gevraagd. Dit wordt vastgelegd in één overzicht met een link naar de Gate passage documenten

Uitgangspunten (manier van werken)

- Voor de Executie-fase van het ontwikkelen van de systemen (producten) wordt de Agile/Scrum methodiek toegepast (Digitale Ambitie):
 - Agile/Scrum is een gangbare werkwijze in de markt en door aansluiting zijn we aantrekkelijker voor resources in de markt.
 - Wendbaarheid Gasunie om snel op veranderde wensen in te kunnen spelen
 - Kortcyclisch werken om snel resultaat op te kunnen leveren (wens VS realisatie)
 - Hiermee ontwikkelen we de producten in sprints, waarbij de teams continu checken of de juiste stappen worden gezet en zich ook continu verbeteren
- Als basis voor de Executie-fase wordt de scope vastgesteld in een detail-impact analyse; de inschattingen die hierbij gemaakt worden gelden als basis van de planning en het vaststellen van de team-sizing.
- Wiki eenduidigheid
- Vastleggen ontwerpen in enterprise architect
- Overig:
 - Teams zijn op zoek naar fast feedback, zowel van gebruikers als technisch
 - Er wordt zoveel mogelijk geautomatiseerd getest
 - Als je met een release denkt een ander team / software te raken, stem dan af.

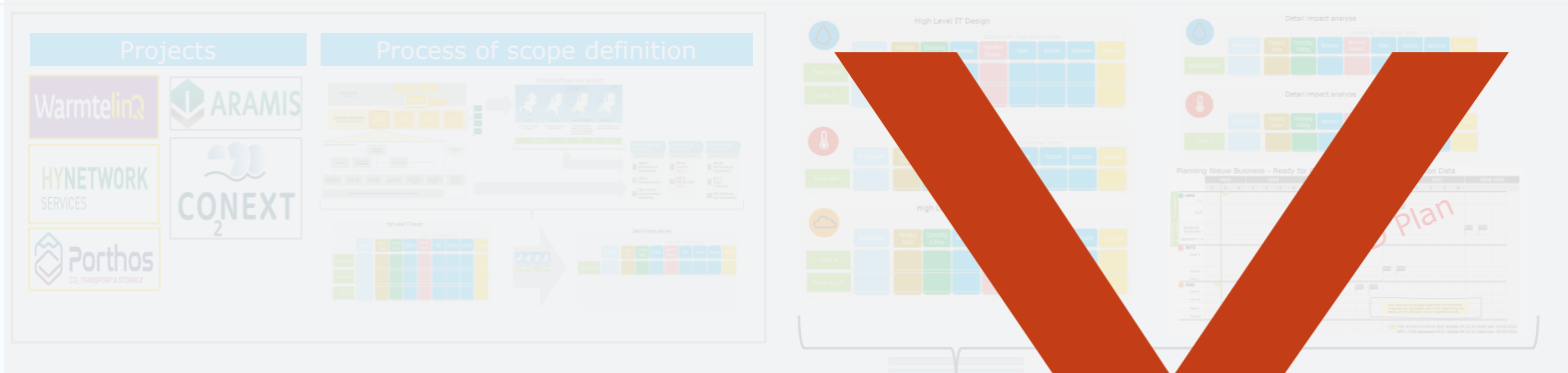
Manier van werken – Agile executie obv baseline scope/planning

Tijdens de **Executie**-fase wordt op teamniveau de scrum manier van werken toegepast om de scope te realiseren. Daaraan voorafgaand wordt gedurende de fase **Voorbereiding** – per release – de scope vastgesteld (epics/features), incl bijbehorende inschattingen/budget, de release-datum vastgesteld en de benodigde resourcing/FTE's om te scope te realiseren. Dit geldt als baseline waarmee de teams hun realisatie moeten uitvoeren. Tijdens **Test&Release** wordt de scope per release end-to-end doorgetest (SIT/UAT) en live gebracht op het vastgestelde moment.

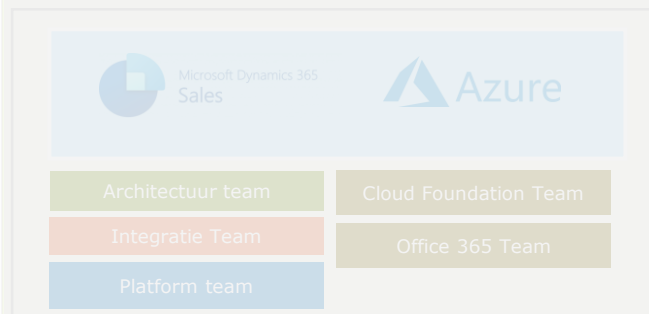
Manier van werken – Van Studie/Voorbereiding naar Executie

Pangea Scope Definition

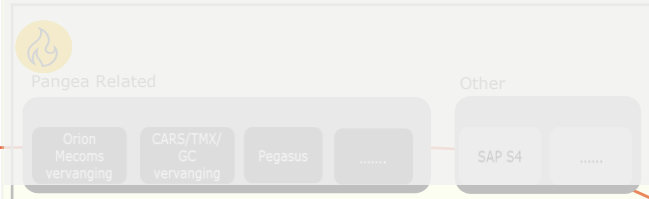

Pangea Scope Realization

Technical Platform scope Definition

Managing dependencies & other scope

Pangea
Hand-over

Manier van werken - Planningsproces

Er vinden diverse planningscycli plaats: na het opleveren van de Impact Analyse wordt een initiële release-planning gemaakt, waar obv de effort en vastgestelde release datum de vertaling wordt gemaakt naar een resource behoefte (in aantallen FTE's). Daarna wordt elk kwartaal de planning voor 6Q's vooruit herijkt. Tot slot vindt elke sprint een sprint-planning plaats.

- Inschatting in mandagen per feature, opgerold naar 'producten' (ie Nomineren)

- Eenmalig na oplevering IA
- Mandagen inschatting uit IA vertaald naar resource behoefte (in aantallen FTE's) per cluster voor gehele release

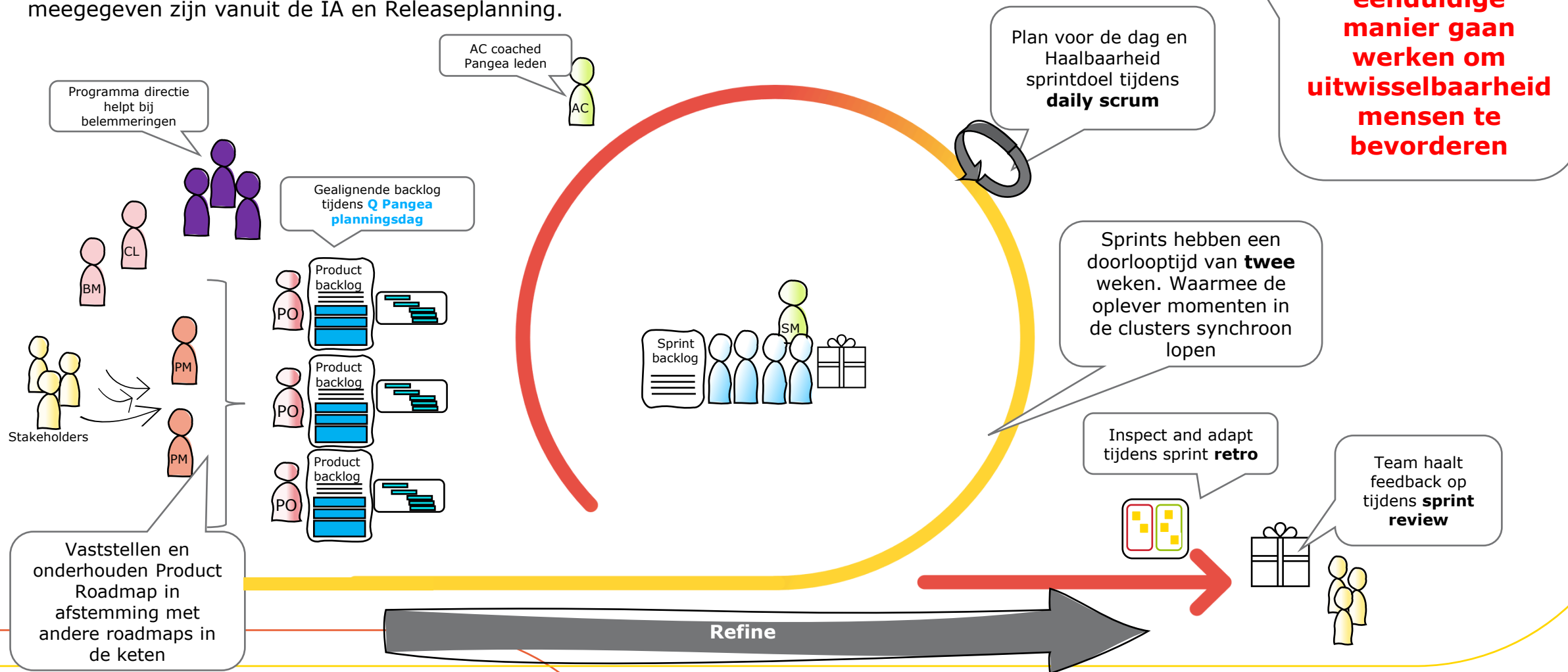
- Rolling forecast elk kwartaal herhaald, voor 6 kwartalen vooruit; Herijking van de huidige planning (zijn we nog on track)
- Q1: Inschatting in buckets voor gehele Q1 (Feature niveau + uitgewerkte PBIs voor zowel mogelijk)
- Q2-6: Inschatting in bucket estimation (= ranges van storypoints)
- Scope vs Capaciteitstoets: moeten we opschalen/scope reduceren om deadline te halen?

Werkwijzen in de clusters

- In de clusters kennen we verschillende werkwijzen:
 - Cluster FET kenmerkt zich door een waterval aanpak met daarbinnen een op Safe gebaseerd werkwijze van Schneider Electric
 - Cluster NMAB volgt een hybride scrum werkwijze zoals beschreven met 2 wekelijkse sprints
 - Cluster CCI volgt een hybride scrum werkwijze zoals beschreven met 3 wekelijkse sprints
 - Cluster informeren werkt agile met behulp van Kaban, waarbij functionaliteit wordt gerealiseerd door middel van een mini waterval aanpak
- Resultaat gaat voor:
 - Het realiseren van de gewenste doelen heeft een hogere prioriteit dan het gelijk trekken van de manier van werken
 - Het gelijktrekken van de manier van werken wordt wel gezien als een opportunity die daar waar mogelijk ingezet zal worden
- Het afstemmen van de opleveringen vanuit de clusters vergt derhalve extra aandacht, waar tijdens de planningsdagen invulling aan gegeven zal worden

Manier van werken – Team/sprint level

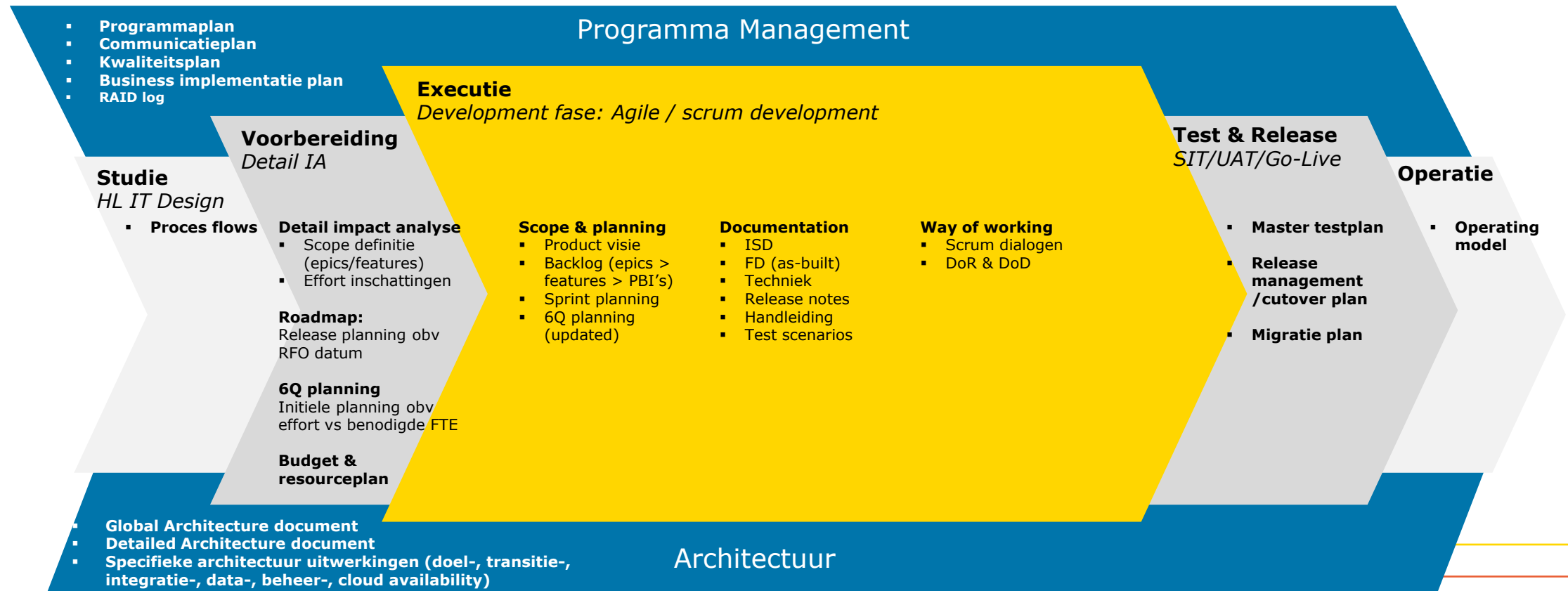
Op team niveau wordt de scrum of Kanban manier van werken toegepast, waarbij de PO verantwoordelijk is voor het onderhouden en tijdig opleveren van de scope die op de backlog staat, gegeven de kaders die meegegeven zijn vanuit de IA en Releaseplanning.

Ambitie is dat de clusters op een eenduidige manier gaan werken om uitwisselbaarheid mensen te bevorderen

Manier van werken – Producten

Gedurende elke fase van het programma /de release worden diverse producten opgeleverd. Zie detail uitwerking op de volgende slides

Producten – Studie & voorbereiding

Fase/onderdeel	Type	Product	Update frequentie	Tool	Owner	Release deliverable
Studie	Plan	HL IT design	1x + update if required	Word	Programma Management	No
Studie	Scope	Proces flows	1x + update if required	Enterprise Architect	Product owner (aardgas) PSL (new business)	Yes
Voorbereiding	Scope	Detail Impact Analyse	1x + update if required	Word	Programma Management	No
Voorbereiding	Scope	Epics / Features	1x + update tijdens executie	Word (onderdeel IA)	Product Manager	No
Voorbereiding	Scope	Effort inschattingen (mandagen)	1x + update tijdens executie	Word (onderdeel IA)	Product Manager	No
Voorbereiding	Plan	Roadmap: releaseplanning	1x + update tijdens executie	PPT	Product manager + cluster lead	No
Voorbereiding	Plan	Resource & budgetplan	1x per kwartaal tijdens executie	Excel	Cluster lead	No
Voorbereiding	Plan	Roadmap 6Q (initieel)	1x per kwartaal tijdens executie	DevOps	Product manager + cluster lead	No

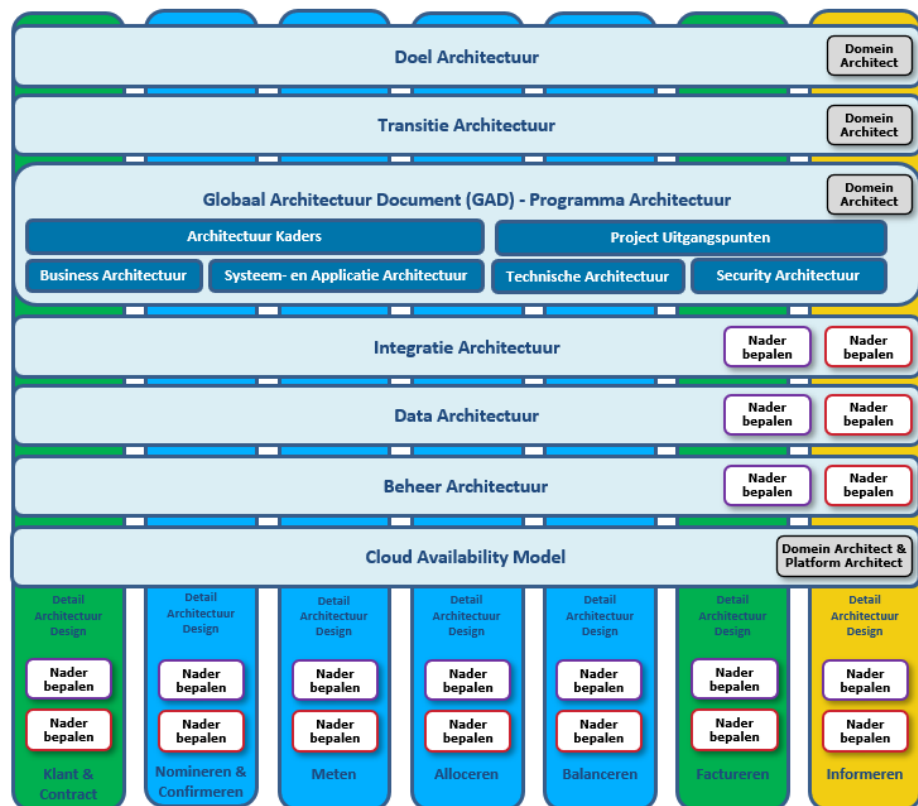
Producten – Programma / Test / Release / B&O

Fase/onderdeel	Type	Product	Update frequentie	Tool	Owner	Release deliverable
Programma Management	Plan	Programma Plan	1x + update if required	PPT	Programma Management	No
Programma Management	Plan	Kwaliteitsplan	1x + update if required	PPT/Word	Programma Management	No
Programma Management	Plan	Communicatie plan	1x + update if required	Word	Programma Management	No
Programma Management	Plan	Business Implementatie plan	1x + update if required	PPT	NBIM / Change lead	No
Programma Management	WoW	Issue log	Continuously	Teams	Assigned in log (PMO administratief)	No
Programma Management	WoW	Decision log	Continuously	Teams	Cluster lead	No
Programma Management	WoW	Risk log	Continuously	Teams	Assigned in log(PMO administratief)	No
Test & Release	Plan	Testplan	1x + update if required	Word	Test manager	No
Test & Release	Plan	Testrapport	1x per test-fase	Word	Test manager	
Test & Release	Plan	Migratieplan	1x + update if required	Word	Migratie-lead	No
Test & Release	Plan	Release mgmt & Cutover plan	1x + update if required	Word + Excel	Release manager	No
B&O	Plan	Operating Model	1x + update if required	PPT/Word	TBD	No

Producten – Executie

Type	Artifact (link example NMAB)	Update frequentie	Tool	Owner	Release deliverable
Way of working	Scrum dialogen	1x	DevOps - wiki	Scrum master	No
Way of working	Definition of Ready & Done	1x	DevOps - wiki	Scrum team	No
Scope	<u>Proces model</u>	1x + update if required	PPT & EA	Product manager	Yes
Plan	Roadmap 6Q planning	1x per kwartaal	DevOps	Product manager + cluster lead	No
Plan	Sprint planning	1x per 2 weken	DevOps	Scrum team	No
Scope	Proces flows	1x + update if required	Enterprise Architect	Product owner	Yes
Scope	Backlog – Epics	Continuously	DevOps	Product manager	No
Scope	Backlog – Features	Continuously	DevOps	Product owner	No
Scope	Backlog – Features estimates	Continuously	DevOps	Solution architect & lead developer	No
Scope	Backlog – PBI	Continuously	DevOps	Product Owner (support by IA)	No
Scope	Backlog – PBI story points	Continuously	DevOps	Scrum team	No
Documentation	Integration structure design (ISD)	1x + update if required	Enterprise Architect	Analyst	Yes
Documentation	Functional design (as built)	1x + update if required	Enterprise Architect	Analyst	Yes
Documentation	Release notes	1x per release naar A&P	Word	Product Owner	Yes
Documentation	Handleiding	1x	Word	Product Owner	Yes
Documentation	Test scenario	1x	DevOps	Product Owner	Yes

Architectuurproducten

Legenda

- Combinatie : Eigenaar & opsteller
- Opsteller
- Eigenaar

Beschrijving architectuurproducten

Doelarchitectuur	
Kenmerk	Beschrijving
Inhoud	De doelarchitectuur bestaat uit vijf lagen, waarbij elke laag verschillende doelen en karakteristieken heeft. Deze lagen (interactie – differentiatie – fundament – ICT basis – data ontsluiting) beschrijven een toekomstig gewenste situatie (SOLL). De inhoud van deze doelarchitectuur richt zich op de CtB totale ketenonderdelen en werkt toe naar 'richting 2030'.
Doel	Doelarchitectuur geeft richting aan de ontwikkeling van het Gasunie ICT landschap. Hierbij is de doelarchitectuur een set aan assets waarmee besluitvorming wordt gefaciliteerd ten aanzien van een toekomstvast landschap. Het streefbeeld van de SOLL-situatie beschrijft de Gasunie gewenste situatie waarin alle architectuur principes op een doelmatige en doeltreffende wijze zijn gerealiseerd.
Eigenaar	Domein architect
Opsteller	Domein architect

Transitie architectuur	
Kenmerk	Beschrijving
Inhoud	De SOLL CtB richting 2030 betekent een organisatie brede verandering die op verschillende vlakken voor impact zal zorgen. Om dit veranderproces te ondersteunen zal er vanuit architectuur instrumentaal zaken in gang moeten worden gezet (denk hierbij aan infrastructuur – applicaties – procesmatig). Om deze grootschalige veranderingen te ondersteunen wordt er een perspectief geïntroduceerd namelijk het transitie denken. Om de SOLL situatie te bereiken betekent dat Gasunie een langdurig veranderproces moet ondergaan met hierbij vele veranderingen die in onderlinge samenhang en afhankelijkheid moeten worden uitgevoerd.
Doel	De transitiearchitectuur is een architectuur hulpmiddel om de Gasunie CtB veranderingen te ondersteunen. De veranderingen worden in relatief kleine stappen opgedeeld (aangeduid met plateau's). De plateau's vertegenwoordigen een relatief stabiele staat van de CtB architectuur die gedurende een beperkte periode bestaat. Binnen dit architectuurproduct zal per plateau inzichtelijk zijn welke diensten nodig zijn, veranderen en hiermee hoe van IST-> SOLL zal worden overgegaan.
Eigenaar	Domein architect
Opsteller	Domein architect

Globaal Architectuur Document (GAD) - Programma Architectuur	
Kenmerk	Beschrijving
Inhoud	Het 'Globaal Architectuur Document (GAD)' is een architectuurproduct waarin de uitwerking van de doelarchitectuur, met de overkoepelende kapstok van kaders en richtlijnen, is vormgegeven. Deze beschrijving bevat naast oplossingsrichtingen voor de verschillende ketenonderdelen, de keuzes en kaders van de Gasunie en de criteria waaraan het resultaat wordt getoetst. Daarnaast beschrijft dit architectuurproduct globaal hoe met architectuur wordt gewerkt en hoe de architectuur zich verhoudt tot de rest van het programma. Dit product beschrijft verschillende aspecten vanuit architectuur, te weten : architectuur kaders, project uitgangspunten, business architectuur, systeem- en applicatie architectuur, technische architectuur en security architectuur.
Doel	Het doel van het GAD / programma architectuur is het geven van duidelijkheid over het doel en de context van de vernieuwde CtB keten. Daarnaast geeft dit architectuurproduct een beschrijving van de gehele oplossingsrichting en keuzes die hierin zijn gemaakt.
Eigenaar	Domein architect
Opsteller	Domein architect

Architectuurproducten

Detail Architectuur Design	
Kenmerk	Beschrijving
Inhoud	Het 'Detail Architectuur Document (DAD)' is per CtB ketenonderdeel een gedetailleerde technische uitwerking en vormt daarmee een technische representatie van het onderdeel. De detaillering van de overige architectuur documenten naar het DAD zorgt ervoor dat engineers het betreffende onderdeel kunnen realiseren en de inrichting zodanig is dat deze overeenkomt met de Gasunie gestelde eisen. Het DAD bestaat evenals het globale architectuur document uit verschillende onderdelen. Deze onderdelen zullen gericht zijn op : (applicatie – technologie – integratie – security – data)architectuur
Doel	Het doel van het 'Detail Architectuur Document (DAD)' is gericht op het concretiseren van de verschillende ketenonderdelen. Deze concretisering heeft tot doel dat tijdens de bouwfase de engineers de onderdelen kunnen realiseren en tijdens de operationele fase de beheerteams diepgaand inzicht hebben in de constructie van deze elementen.
Eigenaar	Domein architect & Platform architect
Opsteller	Domein architect & Platform architect

Integratie architectuur	
Kenmerk	Beschrijving
Inhoud	Een digitaal transformatieprogramma, zoals bij het CtB programma het geval zal zijn, is pas echt geslaagd als alle data, assets, processen en functionaliteit ook buiten de eigen applicatiecontext bereikbaar is en beschikbaar wordt gesteld in een bruikbaar standaardformaat. Zo kunnen andere applicaties - met de vereiste security- en <u>governance</u> -processen - op een eenvoudige en efficiënte manier data en functionaliteit benutten en innovatie stimuleren. Het integratie architectuur document is een architectuurproduct waarin verschillende aspecten (waaronder applicatie – infrastructuur – services – processen – data en hierbij vastlegging van verschillende integratiepatronen) zijn vastgelegd op het vlak van integratie met koppeling informatie. Dit architectuurproduct is voornamelijk een logische IT-architectuur en heeft verschillende aansluitpunten met de business architectuur.
Doel	Het doel van het integratie architectuur product is om grip en controle te houden op het CtB landschap en ervoor te zorgen dat er een rimpelloze samenwerking is tussen de processen – applicatie en infrastructuur en niet te vergeten met externe platformen en stakeholders.
Eigenaar	Nader bepalen
Opsteller	Nader bepalen

Data Architectuur	
Kenmerk	Beschrijving
Inhoud	Data architectuur beschrijft de structuur van de logische en fysieke data-assets en datamanagement-resources van de Gasunie. Het is een uitloper van de business architectuur die de modellen, beleidsregels, regels en standaarden omvat die het verzamelen, opslaan, ordenen, integreren en gebruiken van gegevens binnen de Gasunie regelt. De focus hierbij ligt op de vernieuwde CtB keten.
Doel	Het doel van data architectuur is om de Gasunie behoeften te vertalen naar data- en systeemvereisten en om grip en controle te houden op de data en de stroom ervan binnen Gasunie.
Eigenaar	Nader bepalen
Opsteller	Nader bepalen

Beheer Architectuur	
Kenmerk	Beschrijving
Inhoud	De SOLL CtB inrichting betekent een fundamentele organisatieverandering met een behoorlijke impact. Een kenmerk van deze verandering ligt op het technologische aspect namelijk de verplaatsing van IT functionaliteit vanuit een on-premise layout naar een Public Cloud variant. De huidige CtB architectuur is een <u>monolitische</u> architectuur en de verandering zullen toewerken naar een event <u>driven</u> architectuur (met hierbij een <u>layout</u> die zal bestaan uit vele componenten). Nadat het FET – CtB programma de nieuwe architectuur heeft opgebouwd zal deze worden overgedragen naar de Gasunie beheerorganisatie. Doordat de architectuur van het nieuwe platform fundamenteel is gewijzigd en veelal complexer zal zijn is het noodzakelijk dat de beheerorganisatie ondersteuning krijgt hoe beheer mogelijk is en uitgevoerd dient te worden. Dit wordt vormgegeven door een beheer architectuur document. Beheerarchitectuur zal de kaders scheppen waarbinnen de beheer omgeving van het CtB platform binnen de Gasunie wordt vormgegeven. Hierbinnen wordt tevens een richting aangegeven om te komen tot een consistente, <u>toekomstvast</u> en voor de business bruikbare beheerorganisatie, die afgestemd is op het businessbeleid.
Doel	Het doel van het beheer architectuur document is om de beheerorganisatie ondersteuning te bieden hoe het nieuwe CtB platform beheerd dient te worden.
Eigenaar	Nader bepalen
Opsteller	Nader bepalen

Cloud Availability Model	
Kenmerk	Beschrijving
Inhoud	Bij de overgang van de CtB keten naar het nieuwe platform is gekozen om dit platform te plaatsen binnen een Public Cloud model. Concreet betekent dit dat onderdelen van de FET – CtB keten niet langer binnen de Gasunie centrale datacenters is gepositioneerd maar dat delen in de <u>cloud</u> zijn gepositioneerd. Het resultaat is een hybride vorm van componentlevering. Om de CtB keten te voorzien van een platform die operationeel voldoet aan de verwachtingen van de Gasunie organisatie ten aanzien van het ICT-beveiligingsbeleid is het noodzakelijk dat de juiste inrichting van het platform is ingezet. Het gevolg hiervan zal zijn dat de eventuele risico's aangaande incidenten die leiden tot niet beschikbare of onbetrouwbare ICT dienst en misbruik van geheime of vertrouwelijke informatie wordt geminimaliseerd. Het Cloud Availability Model is een architectuurproduct waarmee het nieuwe CtB platform (voor de onderdelen die in de Cloud zijn opgenomen) geconfigureerd kan worden. Deze configuratie valt uiteen in een beschikbaarheid % per component en bepaald de totale (excl. Disaster) keten beschikbaarheid.
Doel	Met het Cloud Availability Model kunnen de CtB onderdelen zodanig worden geconfigureerd dat de uiteindelijke beschikbaarheid voldoet aan de door de Gasunie gestelde beschikbaarheidseisen. Daarnaast zal het model een aanvulling zijn op het Cloud IT service varianten model die Gasunie IT hanteert.
Eigenaar	Domein architect & Platform architect
Opsteller	Domein architect & Platform architect

Producten – Toelichting op management plannen

Mastertestplan

Beschrijft de test-aanpak voor het gehele programma cq de gehele scope voor de Pangea keten

- Test-fasering/test-onderdelen
- V-model
- Bevindingenproces
- Test-organisatie

Release management plan

Beschrijft de aanpak voor het release management voor de gehele keten

- Governance
- Planning
- Release-proces
- Draaiboek en release uitvoering

Communicatie-plan

In het communicatie-plan worden de volgende onderdelen uitgewerkt:

- Stakeholders
- Kanalen (methanet, nieuwsbrief)
- Planning / frequentie
- Boodschap

B&O operating model

Zoals vastgesteld in de scope wordt voor een deel van de opgeleverde scope het beheer uitgevoerd binnen de governance van het programma. I het B&O operating model wordt verder uitgewerkt hoe dit er uit komt te zien, waaronder:

- Impact op teams
- Incident management processen, SLA
- Tooling

Kwaliteitsplan

In het kwaliteitsplan wordt de activiteiten beschreven die de kwaliteit van oplevering dienen te borgen, waaronder:

- Code quality
- Externe QA's

Business implementatie plan (aardgas vervanging)

- Trainingen / opleiding
- Proceswijzigingen

Documentatie Management

- Ontwerp documenten worden vastgelegd in Enterprise architect
- Ontwikkel specifieke zaken (How To/ Technical detail toelichting) in Devops (Wiki)
- Scope (EPIC/Features/PBI) voor bouw ligt vast in Azure DevOps
- Project documentatie, Studie, IA, PID, wordt vastgelegd op de teams site zoals gangbaar binnen Gasunie
- Besluit documenten zullen in een overzicht worden vastgelegd zodat dit als naslag werk kan dienen

3) Organisatie

- Organogram Programma
- Rollen en verantwoordelijkheden

Programma Manager

Verantwoordelijk voor het overall resultaat van het programma met betrekking tot scope, kwaliteit, budget en tijd

Taken

- Levering van programma producten in line met de afgesproken scope, kwaliteit, budget en mijlpalen;
- Advisering aan RDT over impact van changes aan het initieel project plan;
- Zeker stellen dat onderliggende projecten een focus op waarde levering houden;
- Opzetten en aanpassen in de tijd van de benodigde project organisatie;
- Procedures introduceren om de voortgang van het programma te monitoren;
- Verzorgen van programma voortgangsrapportages
- Resource management, resources over de verschillende projecten binnen het programma doeltreffend en efficiënt inzetten.
- Integratie management, waarborgen van coherente aanpak en integreren van verschillende componenten.
- Oversight & support, oa ondersteuning bij conflicten
- Kwaliteitsmanagement, waarborgen van de kwaliteit van opleveringen en verbeteren waar nodig.
- Uitdragen van de gekozen manier van werken

Verantwoordelijkheden

- Eind verantwoordelijk voor het tijdig opleveren van de benodigde IT functionaliteit binnen de beschikbare budget

Competenties

- Team player
- Resultaat gericht
- Extensieve IT project management ervaring
- Visie, richting en inspiratie geven aan teams
- Changemanagement, weerstand wegnemen en teams en stakeholders betrekken bij changeproces

Deliverables

- Programma plan, incl governance framework
- Communicatie strategie
- Overall keten roadmap en releaseplanning
- Programma voortgangsrapportage

Product Manager

Op cluster niveau (FET, NMAB, CCI, Informeren) verantwoordelijk voor de product visie en vertaalt deze naar een scope/Roadmap definitie (gedreven door de New Energy projecten en aardgas ontwikkelingen (Wetgeving & instanthouding)) en verantwoordelijk voor de implementatie hiervan binnen van het Pangea programma. Verantwoordelijk voor de scope op EPIC niveau. Verantwoordelijk voor een roadmap planning dat past binnen de gestelde mijlpalen bepaald door business ontwikkelingen en omvalkalender.

Taken

- Gegeven de kaders die vanuit het nieuwe energiedrager-project gesteld (doelstelling, fasering, business cases, samenwerkingsmodel) worden, invulling / sturing geven aan de **basis aannames / uitgangspunten** voor de business-procesinrichting waarbij ook gekeken wordt naar herbruik van bestaande "Pangea processen en IT inrichting" om daarmee synergie voordeel voor Gasunie te bewerkstellingen. (High Level IT Design fase)
- Gegeven de kaders die vanuit het nieuwe energiedrager-project gesteld (doelstelling, fasering, business cases, samenwerkingsmodel) worden, invulling / sturing geven aan de **business-procesinrichting** waarbij ook gekeken wordt naar hergebruik van bestaande "Pangea processen en IT inrichting" om daarmee synergie voordeel voor Gasunie te bewerkstellingen. (IA fase)
- Gegeven de goedgekeurde businessproces inrichting (resultaat vorig punt) het **definiëren van de benodigde highlevel IT eisen / requirements in EPICS en Features** (Level 1 – "Wat vraag") op een dusdanig niveau zodat deze als basis kunnen fungeren voor een IT impact schatting (IA fase)
- Gegeven de realisatie kaders vanuit het nieuwe energiedrager-project (Ready for Operation, Commercial Operation Date, Goedgekeurde IA) en de basis realisatie uitgangspunten voor het Pangea programma (DBT – fasen, SIT/GAT, Contingency, Go-Live) het **opstellen van een product EPIC/Feature ontwikkelplan** dat inzichtelijk maakt wanneer welke product EPICS/Features gereed moeten zijn. (Uitgangspunt hierbij zijn de in de goedgekeurde IA EPICS / Features en ingeschatte mandagen en aanpassingen voortvloeiend uit EU / NL wetgeving en technische instanthouding van de IT dienstverlening)
- Bewaking van de uitvoering van het product EPIC ontwikkelplan (Roadmap)** door 1) i.s.m. de Product Owner te kijken naar de uitkomsten van de refinements (EPICS/Features -> naar PBI's) met mogelijk een heroverweging van de **prioriteiten** en 2) door samen met de Scrum Master en Product Owner te kijken naar de performance van het scrum team i.r.t. tot de gestelde doelen in het product EPIC/Feature ontwikkelplan teneinde (indien nodig) samen met de scrum master te kijken naar mogelijke **aanpassingen in het scrum team**.
- Het creëren van transparantie en afstemming (**verwachtingsmanagement**) aangaande het product EPIC/Feature ontwikkelplan door a) het **plan periodiek te herijken** samen met andere Product Managers en Product Owners tijdens het kwartaal planningsevent, b) **concrete aandachtspunten** (onderlinge inhoudelijke **keten afhankelijkheden**, keuzes in impact op de gehele keten) in de uitvoering wekelijks af te stemmen met andere Product Managers / Product Owners in de PO – Sync c) concrete inhoudelijke aandachtspunten en **planningsafhankelijkheden met andere Gasunie afdelingen** afstemmen / bespreken in de periodieke afstemming met NBIM vertegenwoordiger van het nieuwe Energiedrager project
- Periodiek **ophalen van feedback** van dat wat gerealiseerd is door mee te kijken in de sprint demo's
- Bepalen inhoud en mijlpalen van product releases, wat opgenomen is in de roadmap.

Verantwoordelijkheden

- Verantwoordelijk voor het bewaken dat de proces inrichting wordt vorm gegeven langs de lijn waarbij mogelijk synergie voordeel voor Gasunie bereikt wordt en waar nodig organiseren voor besluitvorming op belangrijke inrichtingskeuzes.
- Verantwoordelijk voor de functionele eisen voor de IT inrichting zijnde a) Basis uitgangspunten en aannames (High Level IT Design) b) Vastleggen van functionele EPICS en Features (IA)
- Verantwoordelijk voor de opstellen en realisatie van de roadmap en organiseren van de escalatie indien planning met beschikbare middelen niet haalbaar is
- Verantwoordelijk voor het organiseren van binnen het cluster benodigde business resources (PO, SME, GAT-ers) in samenspraak met Programma Management Team

Competenties

- Je hebt aantoonbare kennis van het proces domein, op het niveau waarbij je kaders en hoofd functies goed kunt identificeren / beschrijven
- Je hebt aantoonbare ervaring met planmatig werken, bent in staat om onderbouwd een product EPIC/Feature ontwikkelplan te maken
- Je kan goed communiceren met verschillende stakeholders en je development collega's.
- Je hebt een kritische blik en weet de juiste vragen te stellen om de onderste steen boven te krijgen, ook al ben je mogelijk niet volledig bekend met de inhoud.
- Je bent analytisch sterk, werkt gestructureerd en weet goed te prioriteren.
- Je bent bekend met Agile werkwijzen , zoals Scrum en je weet het beste hiervan toe te passen, maar je laat je er niet volledig door leiden.
- Je bent een teamspeler en kan anderen in je team inspireren om met plezier hun werk te doen, ben instaat om werk te delegeren en te sturen op het behalen van resultaten.
- Je hebt aantoonbare kennis in het onderhouden van een product backlog in AzureDevOps

Deliverables

- Product visie
- Roadmap (5 year) / het product EPIC/Feature ontwikkelplan (= cluster specifiek)
- Cluster backlog: vastleggen van het EPIC/Feature ontwikkelplan in AzureDevOps
- Proces model
- Rapportages: **Nog in te vullen**

Product Owner

Op team niveau verantwoordelijk voor overall scope en planning binnen de kaders van de overall release planning. Verantwoordelijk voor de scope op Feature/PBI niveau.

Taken

- **Product backlog beheeren**, creëert en onderhoudt de Product backlog, de geprioriteerde lijst met functies, functionaliteiten en andere items in samenwerking met SME en Team
- Het opzetten van **2 sprints PBI planning + 1 kwartaal feature planning + 6 kwartaal Epic planning**, onderbouwd met, de door de cluster lead aan te leveren effort estimation (Epic planning in overleg met product manager zodat het geheel in lijn is met de Roadmap)
- De product owner dient **de sprintplanningen** in te richten (volgorde van te ontwikkelen features) zodat voldaan wordt aan de prioriteitstelling binnen de door de product manager opgestelde product roadmap
- **Voortgang bewaken**, checken of het team met de juiste dingen bezig is. Komt in dat kader met voorstellen voor het aanpassen van scope en/of bijschakelen van resources, om de haalbaarheid van de planning te garanderen.
- Betrokken bij voorbereiding en uitvoer **planningsdag**,
- De PO **borgt duidelijkheid in de uitwerking van de PBI's (specificaties)** voor de development team
- Afwegingen maken en **prioriteiten stellen**. De PO maakt weloverwogen afwegingen bij concurrerende prioriteiten, neemt besluiten in overeenstemming met de totale programma release planning vanuit een één Gasunie perspectief
- Stakeholder management
- Inhoudelijk de scope van de uit te werken GAT test scenario's coördineren
- Periodiek **ophalen van feedback** van dat wat gerealiseerd door het organiseren van demonstraties bij stakeholders van het product (directe eindgebruikers, NBIM kwartiermakers, lijn management, IT afdelingen) en het ophalen van feedback in deze sessies
- Leveren van product releases in lijn met de, door de product manager opgestelde roadmap planning.
- Verantwoordelijke voor de kwaliteit van de op te leveren PBI's.
- Verantwoordelijke voor correct uitvoeren van het datamigratieproces (in dien van toepassing). Accountability voor de datakwaliteit ligt bij de lijn-organisatie.

Verantwoordelijkheden

- Verantwoordelijk voor definitie, prioritering en planning van PBI's in afstemming met Product Management en andere PO's om in lijn te blijven met de prioriteiten gesteld op programma/release niveau.
- Verantwoordelijk voor het vaststellen van de Definition of Done (DoD) voor de op te leveren PBI's
- Verantwoordelijk voor de evaluatie van de voortbrengingsproces en het verbeteren hiervan gebaseerd op de kwaliteit en planning van de opgeleverde PBI's

Competenties

- Je hebt ervaring met planmatig/iteratief werken met scrumteams, ben in staat om onderbouwd planningen te maken
- Je hebt aantoonbare kennis van het proces domein, op het niveau waarbij je kaders en hoofd functies goed kunt identificeren / beschrijven
- Je kan goed communiceren met verschillende stakeholders en je development collega's.
- Je hebt een kritische blik en weet de juiste vragen te stellen om de onderste steen boven te krijgen, ook al ben je mogelijk niet volledig bekend met de inhoud.
- Je bent analytisch sterk, werkt gestructureerd en weet goed te prioriteren.
- Je bent bekend met Agile werkwijzen, zoals Scrum en je weet het beste hiervan toe te passen, maar je laat je er niet volledig door leiden.
- Je bent een teamspeler en kan anderen in je team inspireren om met plezier hun werk te doen.
- Je hebt aantoonbare kennis in het onderhouden van een product backlog in AzureDevOps

Deliverables

- Team backlog: Features/PBI's (Inhoudelijke uitwerking)
- Team planning: 6 kwartaal Epic + 1 kwartaal feature + 2 sprints PBI planning in Azure DevOps
- Feature estimates (input team)
- Proces flows opleveren conform bestaande werkwijzen binnen programma/Gasunie
- Rapportages: **Nog in te vullen**

Subject Matter Expert (SME)

Verantwoordelijk voor inhoudelijk uitwerking PBI's. De SME is de kennishouder op een onderwerp en kent alle details die in de PBI's gerealiseerd dient te worden. Een SME kan expert zijn op meerdere onderwerpen. Voor alle betrokken onderwerpen dient een SME benoemd te zijn.

Taken

- Meedraaien in backlog refinement, input geven op user stories
- Op afroep beschikbaar voor het beantwoorden van vragen

Verantwoordelijkheden

- Het leveren van de juiste expertise en input om het scrum team de juiste keuzes te maken tijdens het ontwikkel proces
- Het organiseren van kennissessies voor complexere onderwerpen indien nodig

Competenties

- Kennis van relevante Gasunie processen en systemen
- Affiniteit met IT voortbrengingsproces

Deliverables

- Kennislevering voor de PBI's (gerefined)
- Rapportages: **Nog in te vullen**

Cluster Lead

Is met de scrummasters verantwoordelijk voor de goede operatie van het cluster en faciliteert events (eventueel met ondersteuning agile coach) die team overstijgend zijn. Cluster leads helpen bij het managen/beheersen van cluster brede impediments binnen de scrum teams. Ondersteunt de product manager bij monitoren en bijsturen van planning en het identificeren van langere termijn risico's en issue die op cluster en/of programma niveau kunnen gaan spelen. Bij scope uitbreidingen verantwoordelijk voor bepalen extra benodigde budget en resources

Taken

- Ondersteunt de Product Owners en Product Managers bij het opzetten van **2 sprints PBI planning + 1 kwartaal feature planning + 6 kwartaal Epic planning** door het leveren effort estimations
- **Ondersteunt de Scrum Master** in het inzichtelijk maken van de performance van de scrum teams en voortgang van het actuele sprint plan en de door vertaling daarvan naar het kwartaalplan en het product EPIC/Feature ontwikkelplan
- **Faciliteert de planningsevents** (planningsdag) en de voorbereiding daarop
- **Faciliteert de scrum** en zorgt voor kennisdeling binnen de scrum masters en probeert om de werkwijze van de scrum masters te harmoniseren en continue te verbeteren
- Heeft **een coachende rol** richting scrum masters
- Lost cluster brede **impediments op (risico's /issues)**, escaleert naar programma management waar nodig
- Beheert de i.s.m. de PMO de **budgetplanning & ondersteunt in resource aanvragen** richting de betreffende HR Manager
- Zoekt actief de **samenwerking op met andere clusters** in het managen van afhankelijkheden. **Afstemming met andere Clusters (inclusief shared services)**
- Focus op het **verbeteren van de voortbrengingsketen** en ondersteunt bij de van de overall backlog hygiëne (overall de goede EPICS/Features, inschattingen op de PBI's, Goede Definition of Done (DoD) en Definition of Ready (DoR)) in AzureDevOps – Earned value curves
- Bepalen benodigde resource inzet obv effort inschattingen (IA) en het product epic/feature en planning mijlpalen (RFO, DBT fase)
- Afstemming resource inzet en behoefte met de verantwoordelijke HR managers
- Afstemming planning/voortgang/inzet PM/PO/CL/Scrum master

Verantwoordelijkheden

- Verantwoordelijk voor een goed verloop van de events en processen die relevant zijn voor de cluster (cluster/keten meetings, backlog hygiëne, uren/actual registratie, budget, monitoren voortgang delivery epics & features, plannings proces)
- Verantwoordelijk voor het signaleren en aandragen van oplossingen voor impediments van organisatorische aard binnen het cluster. Uitvoering geschiedt in samenspraak met Programma Management Team
- Verantwoordelijk voor het continue verbeteren van de performance van de teams binnen de cluster

Competenties

- Begrip van Agile principes (o.a backlog), methodes en tooling.
- Je bent in staat in korte tijd de relevante kennis van de business context te leren (relevante stakeholders, organisatorische kennis en product/dienst kennis)
- Plannen en organiseren
- Sterke communicatieve vaardigheden en kunt effectief communiceren met alle niveaus van de organisatie
- Teams motiveren en begeleiden, bent een probleemoplosser en hebt een proactieve houding

Deliverables

- Resource & budgetplan
- Input voor de door Product Manager op te stellen Roadmap het product EPIC/Feature ontwikkelplan (= cluster specifiek)
- Generieke backlog: consistentie van de EPIC/Feature ontwikkelplannen in AzureDevOps
- Risico, Actie, Issue, Besluiten – log
- Rapportages: **Voortgang, resource planning**

Scrum master

Verhoogt en maximaliseert de agile volwassenheid van team(s), waardoor productiviteit verhoogt. De SM helpt belemmeringen zichtbaar te maken en helpt om deze weg te nemen.

Taken

- Monitort sprints en geeft het team inzichten, maar bepaalt niet wat gedaan wordt
- Coacht het team, (incl PO) op samenwerking, wendbaarheid, interactie en werkvormen om tot een gepaste aanpak te komen
- Belemmeringen wegnemen, faciliteert met het wegnemen van belemmeringen en issues van het team om zo productief mogelijk te zijn
- Stimuleert continu verbeteren, zowel op samenwerking, product, kwaliteit, efficiency (take it to the team)
- Dienend leider, vanuit proces perspectief, wat kan ik doen om het team beter te maken en te ondersteunen in het behalen van de doelen
- Ondesteunt in de resourcing van het team: CV selectie, intakegesprekken en onboarding
- Beheer van DevOps (toegang)

Verantwoordelijkheden

- Het optimaliseren van de werkwijze van het team, waardoor kwaliteit en output wordt verhoogd
- Faciliteren van meetings (Daily stand-up, backlog refinement, estimation, sprint planning, sprint review, retrospective)

Competenties

- Begrip van Agile principes (o.a backlog), methodes en tooling
- Bedreven in het voorkomen en verwijderen van belemmeringen (impediments)
- In staat om teams beter te laten samenwerken
- Organiserend vermogen
- Ervaren met coaching

Deliverables

- Scrum dialogen
- DoR / DoD
- WoW wiki
- Rapportages: **Nog in te vullen**

Development Team

Multidisciplinair zelforganiserend team. Het team bevat alle skills die nodig zijn om de producten zo autonoom mogelijk te ontwikkelen en met hoge kwaliteit naar productie te brengen. Het team is klein genoeg om wendbaar te blijven en groot genoeg om product backlog items in 1 sprint af te kunnen ronden. Daarom is een team tussen 5 en 9 mensen groot. Een team is over langere tijd stabiel in samenstelling. Een team werkt middels scrum of kanban.

Taken

- Ontwikkelt een waardevol product
- Trekt (Pulled) werk van een product backlog naar hun sprint backlog of kanban bord, hierdoor ontstaat focus
- Als scrum wordt gebruikt: Werkt conform sprint doel
- Maakt een plannetje voor de dag en organiseert zich zodanig dat het (sprint)doel gehaald kan worden
- Werkt nauw samen met Product Owner en Scrum master
- Ontdekt empirisch wat wel werkt en wat niet werkt
- Op vaste tijden (eens per sprint) onderzoekt het team hoe het effectiever kan worden en past vervolgens zijn gedrag daarop aan.
- Helpt de Product Owner om een realistische eerstvolgend kwartaal te plannen en roadmap op te stellen.
- Refined features en PBI's en schat ze in d.m.v. relatief schatten (planning poker)
- Zorgt voor (fast) feedback tijdens ontwikkeling en sprint review
- Stelt samen met de PO en SM de Definition of Done op

Verantwoordelijkheden

- Werkt samen met belanghebbenden, zoveel mogelijk face-to-face
- Is van het HOE (Hoe worden de PBI's afgerond)
- Levert Kwalitatief goede producten/incrementen op conform een Definition of Done
- Snelheid van ontwikkelen hanteren welke 'eeuwigdurend' is vol te houden
- Vraagt hulp als nodig
- Spreekt elkaar aan als professionals
- Ontwikkelt conform prioriteit van de product backlog
- Ontwikkelt met 'the end in mind' waardoor niet alleen de focus op het nu en het ontwikkelen ligt, maar ook op beheer en de toekomst.
- Is transparant

Competenties

- Zelfstandig analyse-, ontwikkel-, test- en deploy taken uitvoeren
- Communicatief vaardig zodanig dat er een goede discussie mogelijk is
- Toont lef door elkaar en anderen aan te spreken op houding en gedrag

Deliverables

- Waardevol en bruikbaar increment na elke sprint

Release Manager

Coördineert de voorbereiding en uitvoering van de deployment van de verschillende releases binnen het programma, over alle systemen en clusters heen (binnen en buiten programma)

Taken

- Het definiëren van de release strategie, aanpak en planning
- Het creëren van een omgevingsplan per projectfase en het coördineren van de inrichting van de verschillende omgevingen
- Opzetten van een detail release-plan (draaiboek)
- Het opstellen van een rollback-strategie
- Monitoren en communiceren van release status en voortgang
- Facilitering in besluitvorming richting release datums
- Afstemming rondom afhankelijkheden met teams/activiteiten buiten het programma
- Correct en volledig rapporteren en overtuigend communiceren van de resultaten en voortgang aan zijn direct leidinggevend en alle andere stakeholders

Verantwoordelijkheden

- Succesvol voorbereiden en uitvoeren van de releases binnen de scope van het programma

Competenties

- Communicatief sterk en in staat om goede relaties op te bouwen, zowel binnen het project team als met de business.
- Sterke leiderschap skills, is verbindend en kan omgaan met belangen en tegenstellingen
- Tonen van flexibiliteit en veerkracht om (on)voorziene projectactiviteiten tot een goed einde te brengen.
- Kan goed hoofdzaak van bijzaak onderscheiden ten einde goede voortgang te behouden.
- Werkt gestructureerd, zorgvuldig en is pragmatisch waar nodig.
- Neemt verantwoordelijkheid voor genomen beslissingen;
- Vraagt om terugmelding of rapportage, maakt vervolgspraken

Deliverables

- Release Management Plan
- Overall release draaiboek
- Rollback/fallback plan

Test Manager

Verantwoordelijk voor overall test-aanpak (uitwerking, implementatie en uitvoering) van het programma. Doet de overall aansturing van alle test fases over de gehele keten heen (alle clusters, alle energiedragers), waar nodig in samenwerking met test coördinatoren per release/cluster/energiedrager

Taken

- Het opstellen van de teststrategie en het schrijven van het testplan, welke benodigd zijn om de doelen van het programma te behalen
- Het opzetten en vervolgens dagelijks aansturen van het test-traject
- Resource management
- Het bewaken en realiseren van planning, scope en kwaliteit binnen de gestelde tijdslijnen.
- Business-IT alignment
- Het mitigeren van risico's en het oplossen van issues binnen het team.
- Correct en volledig rapporteren en overtuigend communiceren van de resultaten en voortgang aan zijn direct leidinggevenden en alle andere stakeholders

Verantwoordelijkheden

- Organisatie en coördinatie van de keten-brede test-cycli
- Verantwoordelijk dat de test-fases conform planning en binnen de exit criteria worden afgerond

Competenties

- Communicatief sterk en in staat om goede relaties op te bouwen, zowel binnen het project team als met de business.
- Sterke leiderschap skills, is verbindend en kan omgaan met belangen en tegenstellingen
- Tonen van flexibiliteit en veerkracht om (on)voorziene projectactiviteiten tot een goed einde te brengen.
- Kan goed hoofdzaken van bijzaken onderscheiden ten einde goede voortgang te behouden.
- Werkt gestructureerd, zorgvuldig en is pragmatisch waar nodig.
- Neemt verantwoordelijkheid voor genomen beslissingen;
- Vraagt om terugmelding of rapportage, maakt vervolgspraken

Deliverables

- Master testplan
- Detail testplan per fase
- Rapportages: eindrapport per testfase (pre-SIT/SIT/UAT).
- Voortgangsrapport tijdens testfases (pre-SIT/SIT/UAT).

Architecten (Domein-, Functional-, Solution-, System-, Integratie-)

xxxx

Domein Architect

Taken

- Vertalen enterprise architectuur en business strategie naar domein.
- Definiëren en communiceren domein (business en/of IT) architectuur.
- Bewaken samenhang met andere domeinen.
- Opstellen en faciliteren realisatie roadmap.
- Toezien op naleving van architectuurrichtlijnen en -principes in projecten.

Verantwoordelijkheden

- Dialoog onderhouden met Solution architecten en EA.
- Ondersteunen tactische besluitvorming.
- Bijdragen aan strategie en innovatie.
- Volgen ontwikkelingen en bepalen impact.
- Onderhouden externe contacten.

Competenties

- Beïnvloeding van stakeholders, teambuilding en communicatie.
- Vertaling van technologie trends naar business waarde.
- Vermogen tot analyseren en doorzien van bedrijfsprocessen.
- Kennis van applicatie, integratie, informatie of infrastructuur architecturen en in staat deze te combineren.

Deliverables

- Gedragen en vastgestelde domeinarchitectuur, die past bij de Gasunie architectuur en strategie en bij de overige domeinarchitecturen.
- Inzicht in wijze en tempo waarop domein zich ontwikkelt richting doelarchitectuur.
- Inzicht in mate waarin projecten in het domein werken conform architectuur.

Solution Architect

Taken

- Vertalen van business en architectuur vereisten naar Solution Architecturen.
- Begeleiden van de realisatie van ICT toepassingen.
- Onderbouwen van eventuele afwijkingen van de architectuur.

Verantwoordelijkheden

- Dialoog onderhouden met Domein architecten.
- Ondersteunen besluitvorming.
- Ondersteunen beheer en onderhoud / architectuur toets wijzigingen B&O
- Bijdragen aan innovatie.
- Bepalen impact.
- Borgen afhandeling afwijkingen.

Competenties

- Teambuilding en communicatie.
- Modelleren, vastleggen en communiceren solution architectuur.
- Vermogen om functies en mogelijkheden van nieuwe technologieën te begrijpen.

Deliverables

- Projecten beschikken vooraf over een beschrijving van de te realiseren oplossing, die voldoet aan de vereisten en past binnen de kaders van architectuur.
- Projecten wijken alleen af van architectuur als hiervoor toestemming is verleend.

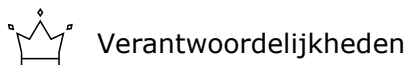
Architecten (Domein-, Functional-, Solution-, System-, Integratie-)

xxxx

System Architect

▪ xxx

▪ xxx

▪ xxx

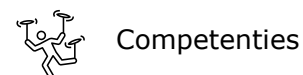

▪ xxx

Functional Architect

Verantwoordelijkheden

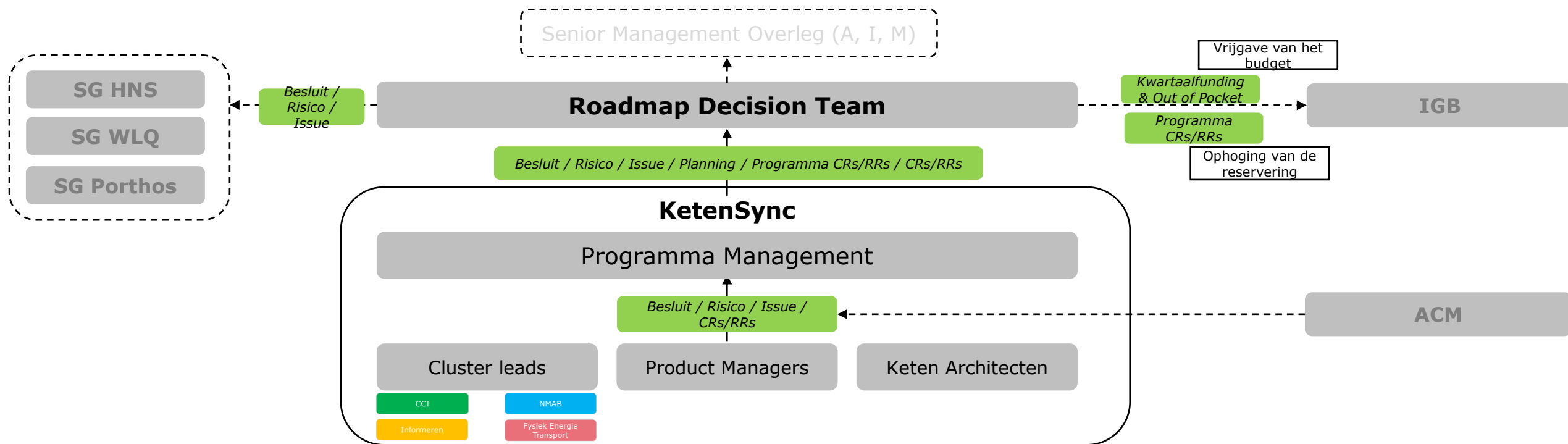
Nog in te vullen

4. Governance & Programma Controle

- Besluitvorming
- Portfolio scope management (Programma CRs/RRs)
- Realisatie scope management (Project CRs/RRs)
- Budgetproces
- Voortgangsbewaking
 - WBS Structuur
 - Earned value management
 - Risico & issue management
 - Resource management
 - Maandrapportage
 - Overlegstructuren
- Stakeholder management

Besluitvorming

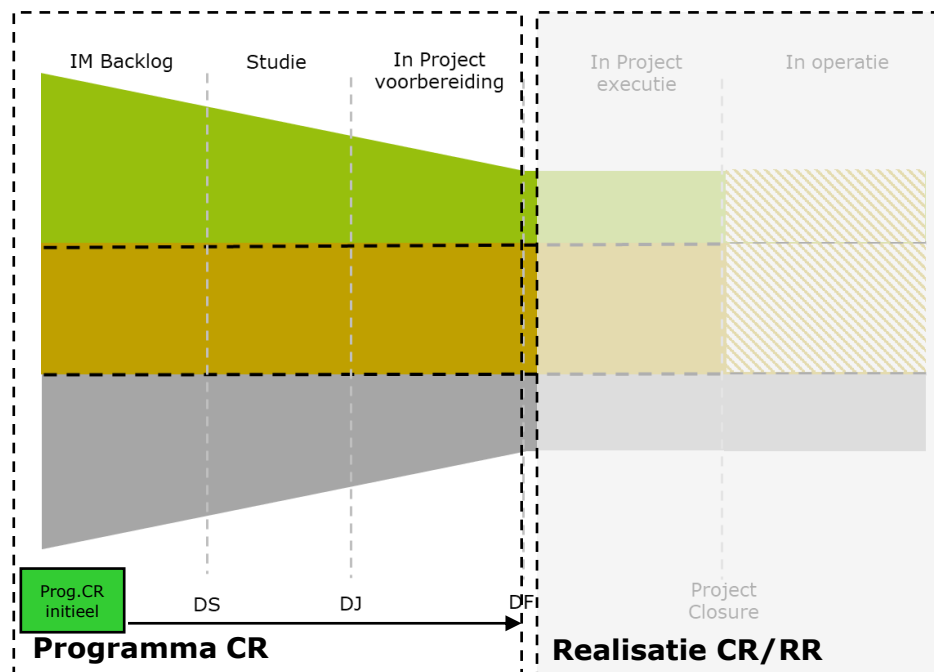
KetenSync, Programma Management en **RDT** zijn de besluitvormende gremia binnen de Pangea keten. Besluiten die cluster-overstijgend, ofwel platform-breed zijn, dienen te allen tijde aan de KetenSync en het RDT voorgelegd te worden

- Indien een risico/issue/besluit vanuit de IT Roadmap impact heeft op de RFO datum van de new business projecten, dan dient er in samenwerking tussen de new business integratie-manager(s) en het RDT een actie/mitigatie-plan te komen dat ter besluitvorming moet worden ingebracht richting de **Unit Managers (Senior Management Overleg)** en de **New Business stuurgroepen**.
- Architectuurbesluiten dienen ingebracht te worden bij het **ACM**, alvorens ze goedgekeurd worden in de KetenSync.
- Goedkeuring voor het kwartaalbudget wordt door Programma Management namens RDT aangevraagd bij het **IGB**. Uitgangspunt is dat, voor wat betreft de new energy scope, niet gewacht hoeft te worden op de FID om te starten met de IT implementatie en het maken van kosten.
- Nieuwe scope die via aan Programma CR binnenkomt zal via RDT ingebracht worden bij het IGB voor ophoging van de reservering.
- In het geval van conflicterende prioriteiten binnen het RDT, wordt er geëscaleerd naar de **Unit Managers (Senior Management Overleg – Unit managers A, I, M)**

Portfolio Scope Management – Programma CRs

Het portfolio management proces gaat over het toevoegingen/wijzigingen aan de Programma scope (Voor Baseline zie hoofdstuk 1). Deze worden geadministreerd met Programma CRs

Proces

- Nieuwe initiatieven die binnen de afbakening van de programma scope vallen (zie Sectie 1), en via de funnel binnenkomen, worden via een Programma CR geregistreerd. Dit zal (indien nog geen bedrag bekend) een initiële registratie zijn zonder euro's.
- Vervolgens loopt het initiatief de standaard stappen in het IGB proces:
 - Bij DS wordt gestart met een HL IT design
 - Bij DJ wordt gestart met een IA
 - Bij DF wordt obv de inschattingen IA gestart met de executie

Budget-fasering en goedkeuring

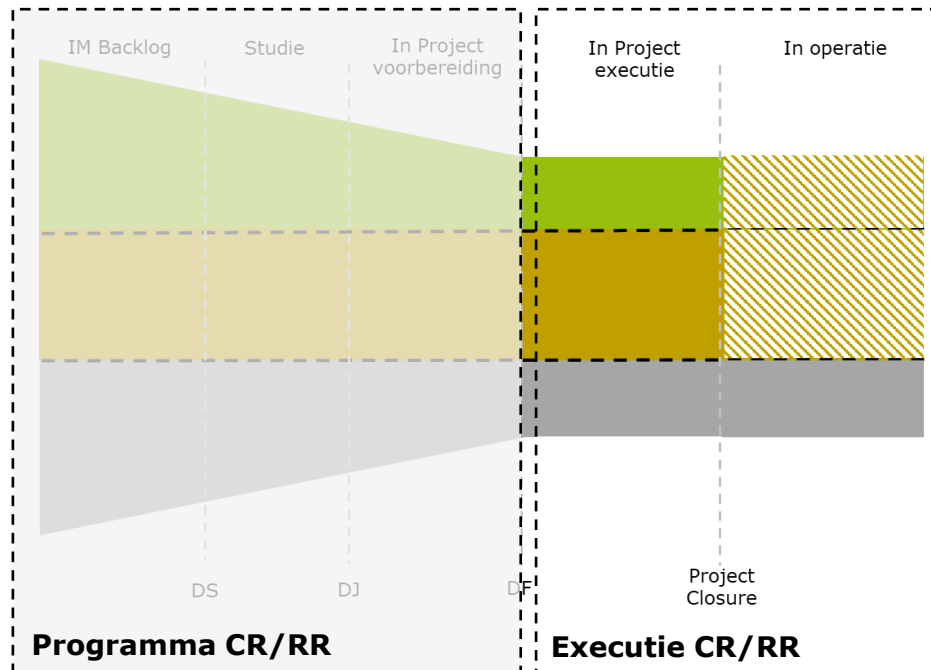
Bij DF wordt goedkeuring gevraagd voor het totale budget obv de IA. Vrijgave (machtiging) van het budget vindt plaats in de kwartaalijkse budgettrondes, tenzij het out of pocket kosten betreft.

Iedere product kent in principe de volgende fasering:

- HL IT design (Opex)
- Impact analyse (Opex) – vastlegging product scope
- Realisatie van releases (Capex)
- Beheer & onderhoud releases (Opex) binnen programma tot oplevering product scope

Realisatie Scope management – CR/RR Proces (1/2)

Het CR/RR proces is van toepassing op de roadmap scope die In Executie is. Om potentiële aanpassingen in scope, tijd, geld goed tijdens de Realisatie fase te managen worden deze vast gelegd als Change Request (CR) of Revision Request (RR).

Baseline

Het CR/RR proces dient te worden toegepast indien er een afwijking is ten opzichte van de baseline tav scope, tijd, budget:

- Scope / budget baseline: de scope en mandagen zoals beschreven in de Impact analyse gelden als baseline waarop het CR/RR proces dient te worden toegepast
- Tijd baseline: de door het RDT meest recente goedgekeurde releaseplanning (met milestones: start SIT/UAT en go-live datum) en kwartaalplanning

Definitie CR/RR

Een aanvraag is een **change request** als het buiten de redelijke limieten van de huidige projectscope ligt zoals beschreven in de Impact Analyse (dus een functionele uitbreiding). Een change request wordt gefinancierd uit het change budget.

Een aanvraag is een **revision request** als het binnen de redelijke limieten van de huidige projectscope ligt, maar er sprake is van incorrecte/aangepaste kosten inschattingen (mogelijk als gevolg van een veranderde technisch oplossing), budget of scope verplaatsing tussen verschillende mijlpalen/kwartalen. Een revision request gefinancierd wordt vanuit het contingency budget

Realisatie CR/RR Proces (2/2)

Registratie & beoordeling

Stap 1: Registreren en inbrengen ter beoordeling

- Een CR/RR dient geregistreerd te worden in het CR/RR log op Teams
- CR/RR wordt (via de KetenSync) gerapporteerd en ingebracht ter beoordeling aan de Product Manager en het PMT. PM en PMT besluit of er een impact analyse wordt opgesteld (obv verwachte benefits)

Stap 2: Impact analyse opstellen & besluitvorming

- Cluster team vult CR/RR template met een beschrijving van: probleem; voorgestelde oplossing & motivering; overwogen alternatieven; impact op scope/planning/budget/kwaliteit
- PMT kan besluiten voor changes xK grootte. Elk kwartaal naar IGB dus daarmee meer vrijheid bij PMT voor besluitvorming changes
- Grote changes PMT brengt het advies in richting RDT ter besluitvorming

Richtlijnen

- Changes (PBI niveau) die binnen de sprintplannings-contingency kunnen worden gerealiseerd kunnen op product owner/team niveau besloten worden (product manager geïnformeerd)
- Changes (feature niveau) die binnen de kwartaalplannings-contingency gerealiseerd kunnen worden en geen impact hebben op andere clusters (dit moet worden bekrachtigd in de PO sync), worden op cluster niveau besloten door de product manager (PMT geïnformeerd). Dit dient wel gelogd te worden in het CR log
- Overig (alles dat potentieel impact heeft op planning/budget/kwaliteit) volgt bovenstaand proces.
- Verplaatsen van features naar een ander kwartaal via RR met budgettaire consequenties volgt bovenstaand proces

Budget proces

- Vrijgave van budget gebeurt door de IGB:
 - Voor iedere kwartaal voor Gasunie-interne werkzaamheden en
 - Voor lump-sum bedragen voor werkzaamheden die uitbesteed worden
- Dit wordt vergezeld met:
 - een update op het resource plan
 - een update van de planning
 - een update van het totaal benodigd ingeschatte programma budget
 - een update van de top risico's
 - een overzicht van scope changes & revision requests die nieuw zijn tov vorige kwartaal update
- Elke Programma CR wordt meegenomen in de aanvraag richting IGB. Na goedkeuring door de IGB wordt een product toegevoegd aan de programma scope en de totale financiële inschatting
- De product manager stelt de ontwikkel roadmap op waarbij de planning van oplevering wordt bepaald door de omval kalender of RFO mijlpalen new business
- De voortgang van de waarde creatie wordt getoond op basis van de "earned value" curves

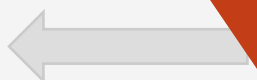
Voortgang bewaking

- Voor de voortgang bewaking is een **overall planning** nodig met de **mijlpalen** vanuit de new energy realisatie projecten en **IT-omvalkalender** als basis
- Voor ieder **cluster** zal een **planning** worden opgesteld met als einddoel het realiseren van de benodigde functionaliteit voor alle door Gasunie op te slaan en te transporteren media
- Bij het bepalen van de benodigde functionaliteit zal een **cost/benefit afweging** ten grondslag liggen
- Deze cost/benefit afweging zal tevens een belangrijke ingrediënt zijn voor het bepalen van de **prioriteit** van de te bouwen functionaliteit naast de ketenontwikkeling
- In de planning zullen tevens **afhankelijkheden** tussen de verschillende clusters in kaart worden gebracht om te borgen dat de functionele keten tijdig getest kan worden. Hierbij zal de benodigde testdata (bij voorkeur door de bronsystemen aangeleverd) ook ingepland worden
- Het bewaken van de voortgang zal door middel van **earned value curves** gerealiseerd worden. Hierbij wordt zowel naar de progressie van de realisatie van functionaliteit als naar de hiervoor benodigde financiële middelen. Doelstelling is om maandelijks te toetsen of de planningsmijlpalen gehaald zullen worden en of de aangegeven budgetten afdoende zijn.

Work breakdown structure

De Work Breakdown Structure voor het programma gaat er als volgt uit zien

- Programma
 - Medium (Aardgas, Waterstof, Warmte, CO2, Multi-energy / Release-overstijgend)
 - Release
 - Product (ie Nomineren)

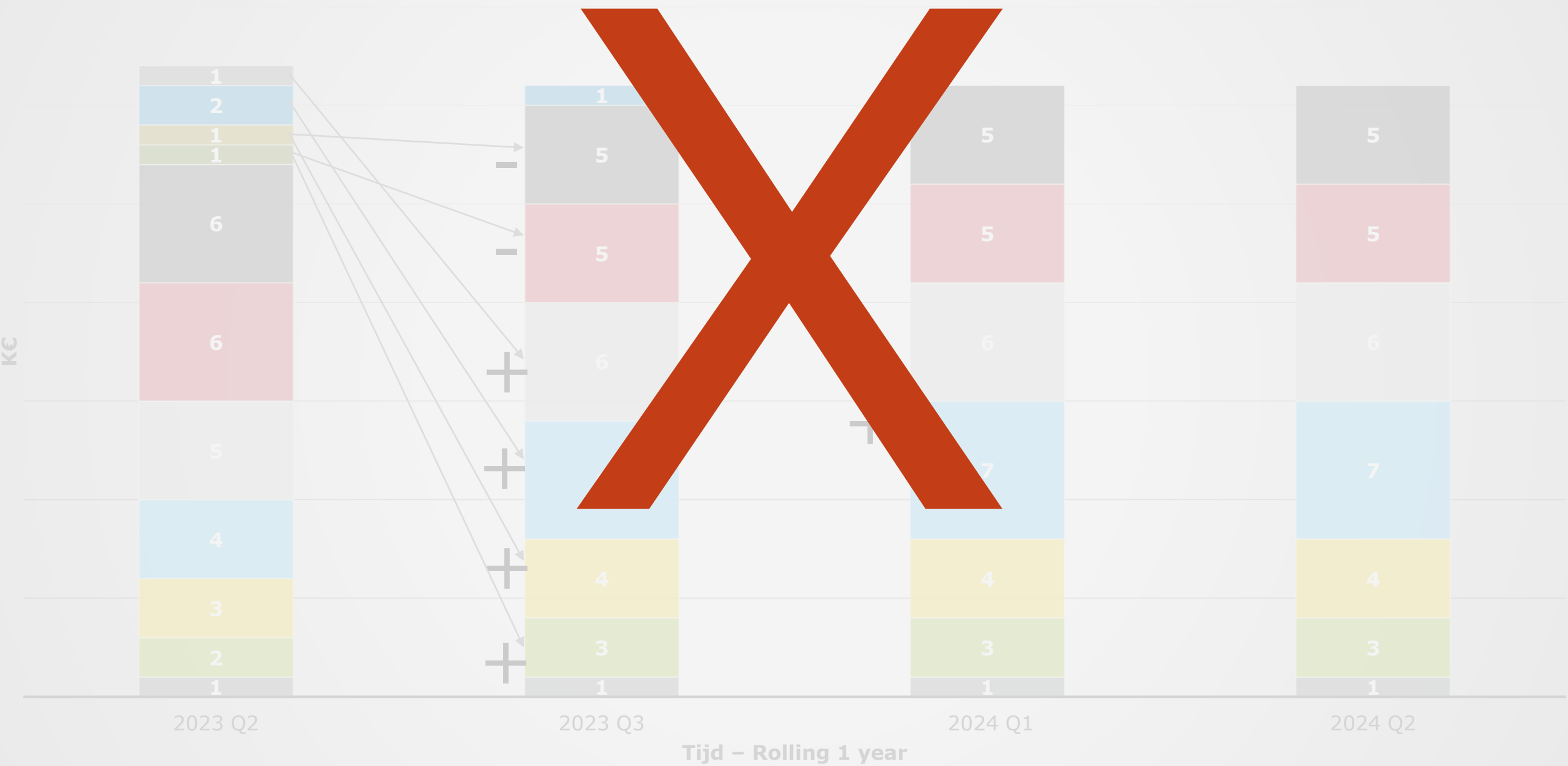

Laagste niveau
bijhouden voor
+ realisatie
Earned Value
Management
(volgnummer)

voorbeeld:

- Pangea Programma
 - Waterstof
 - HNS 1:1
 - Meten Alloceren Balanceren
 - Nomineren
 - Informeren
 - Fysiek Energietransport
 - Integratie
 - HNS n:m
 - Multi-Energy
 - Platform
 - UI/UX
 - FET Multi-energy
 - Programma Governance
 - Programma Management
 - Test & Release

Budget Pangea - Concept

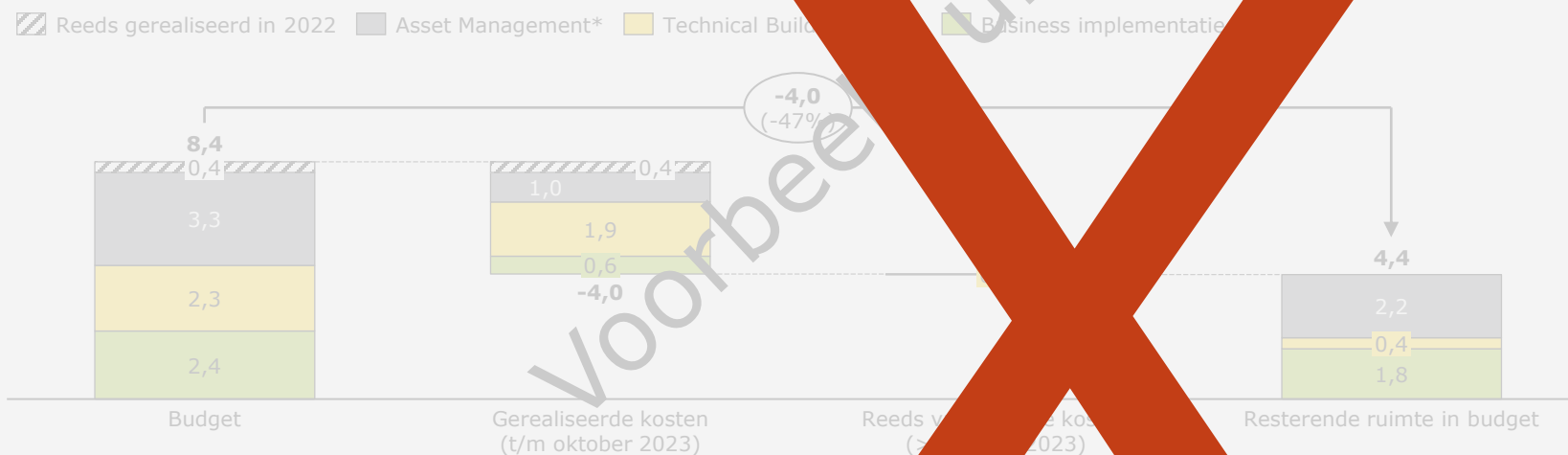

■ Shared Service ■ Informeren ■ CCI ■ NMAB ■ FET ■ Man Reserve ■ Contingency ■ Exec CR ■ Exec RR ■ Prog CR ■ Prog RR

Finance

Resterende ruimte in het budget voor Asset Management & Integratie bedraagt per eind okt. 2023 €4,4 mln. (65%) van de €8,4 mln. (met een gemiddelde bezetting van 16 fte)

Resterende ruimte in budget (Asset Management & Integratie)
Bedragen in EUR mln.

Aantal FTE per maand in 2023 (Asset Management & Integratie)

O.b.v. gerealiseerde uren t/m oktober 2023 (140 uur per maand = 1 fte) en resource forecast ** v.a. oktober 2023

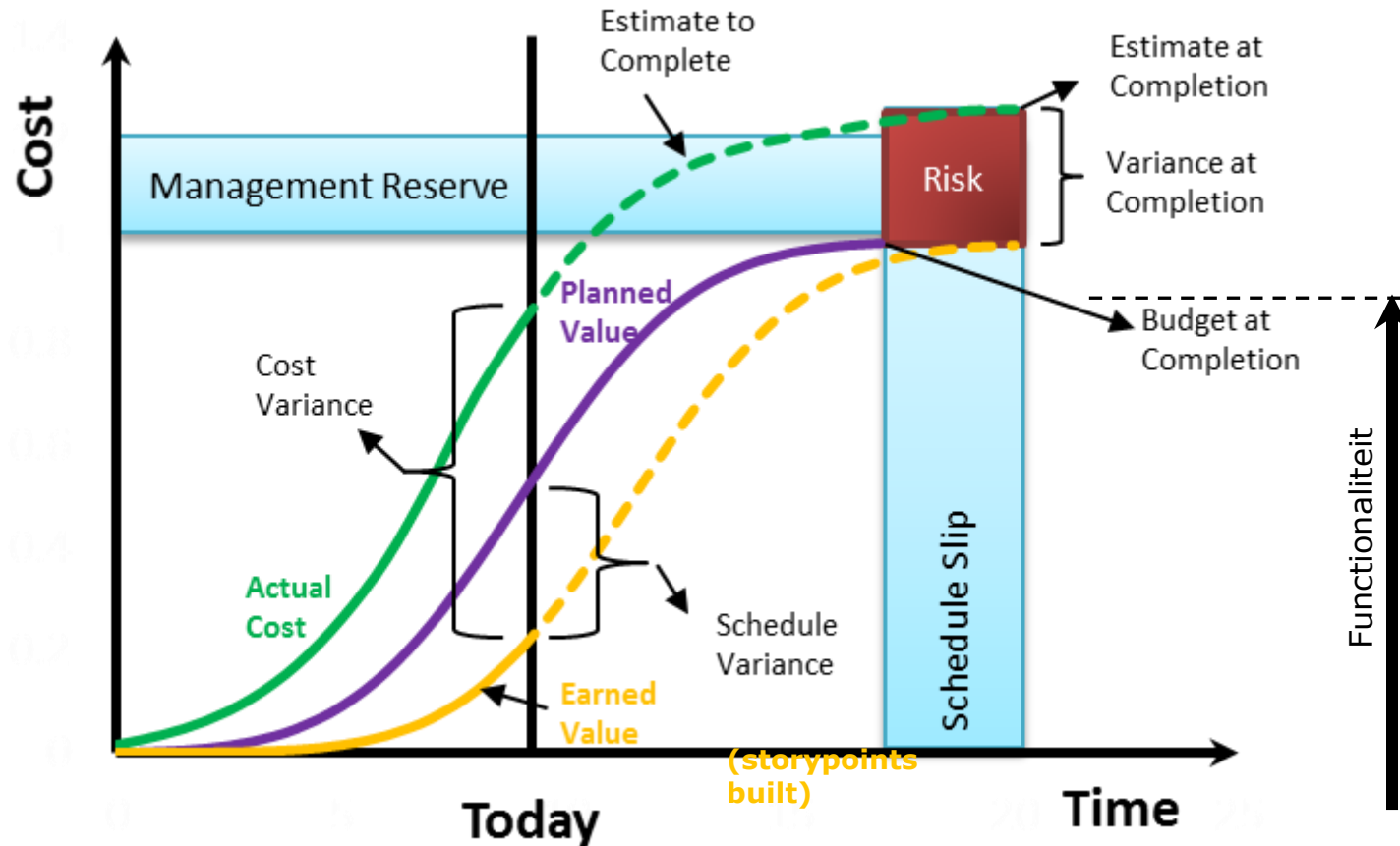
Toelichting

- Uitnutting van het budget bestaat in 2023 voor 85% uit uren.
- In 2022 is reeds €0,4 van het totale budget voor Asset Management & Integratie à €8,4 mln. benut; in de periode jan. t/m augustus 2023 is €3,6 mln. benut.
- Het budget voor Business Implementatie (OBM) bestaat voor €1,3 mln. uit IT realisatie (€1,1 mln. resterend), waarvan de activiteiten inmiddels buiten het programma van WNL is geplaatst. Dit resterend budget is binnen OBM blijven staan.
- Reeds vastgelegde kosten betreffen €20k studiekosten.

* Asset Management betreft Netwerkplanning, Functionele specificaties, en Basic of Design.

** In de laatste resource forecast (aug-23) is uitgegaan van een resourcebehoefte van 28 fte voor Q3 2023 en 32 fte voor Q4 2024.

Earned value rapportage per product en programma

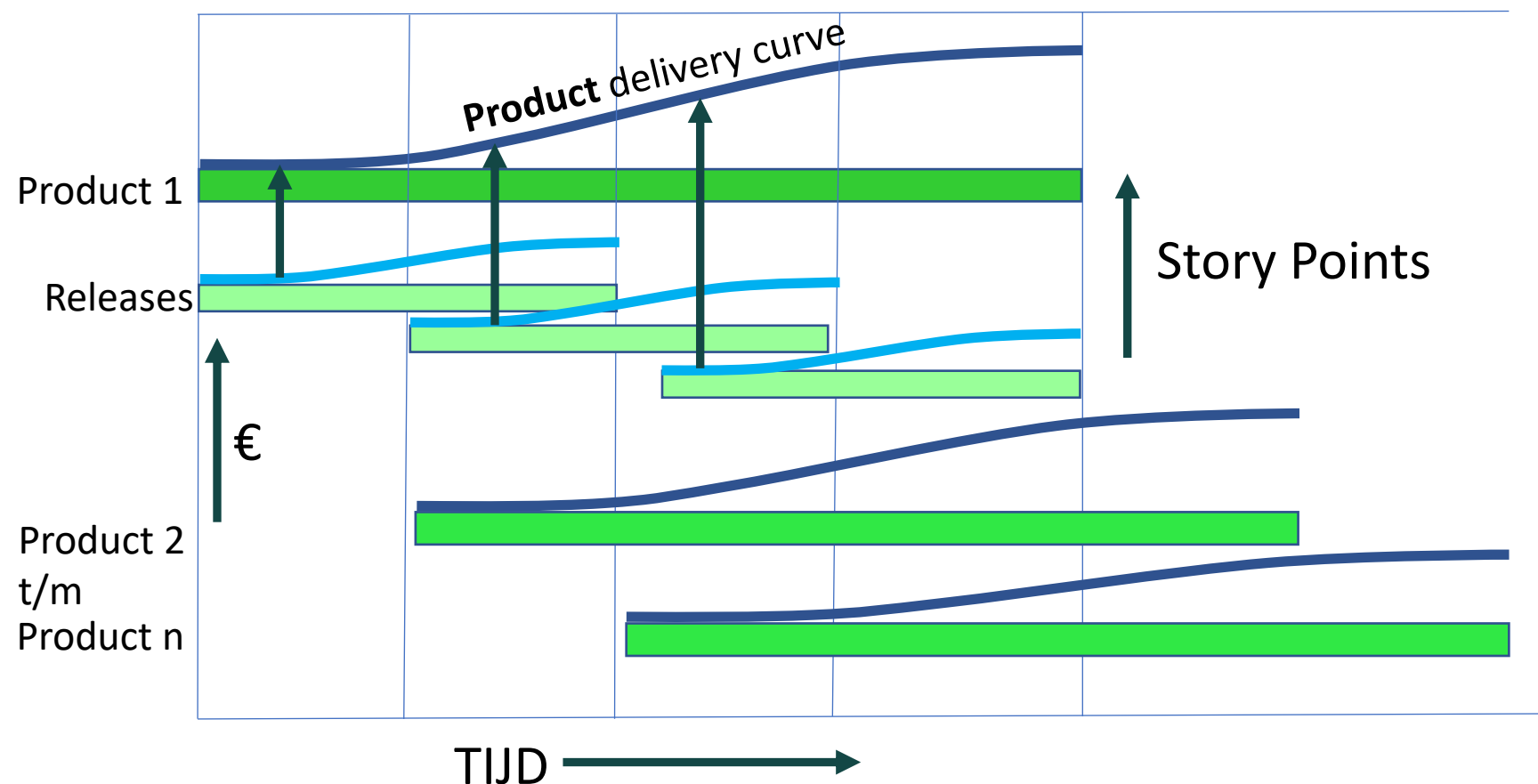

Het meten van de voortgang van de geleverde functionaliteit:

- wordt gedaan door het vastleggen van "work done" (DoD) per sprint
- Iedere DoD representeert een aantal storypoints tov de totaal te leveren storypoints per product
- Dit gebeurt op feature niveau

Earned value curves voor voortgang monitoring

Planning – Tijd, geld (=resources)

- Bij het inplannen van releases worden deze toegevoegd aan de Product delivery curve.
- Er wordt gerapporteerd op de release delivery curve niveau.
- Uren worden geboekt op een investerings-nummer per release.
- Features worden toegewezen aan een release.
- Om de voortgang van een productrelease ten behoeve van de bedrijven (GTS, HNS ...) worden de earned value curves van de verschillende teams bij elkaar gevoegd.

Earned value uitwerking

Planned value:

We stellen een baseline budget per kwartaal op. Hierin zijn alle CRs verwerkt. De originele baseline slaan we ter referentie op, maar gebruiken we niet in de actuele EVM grafiek. Dit is wel belangrijk, omdat DevOps waarden automatisch overschrijft.

“The authorized, time-phased budget assigned to accomplish the scheduled work”

- $\text{Planned value} = \text{planned effort per sprint} * \text{value per story point}$

Earned value:

Earned value wordt nu berekend op feature niveau. Dit kan resulteren in “spikes” wanneer features over meerdere kwartalen heen worden ontwikkeld. We kunnen dit later aanpassen naar PBIs om voortgang gedetailleerder te kunnen monitoren.

“A quantified value of the work accomplished to date”

- $\text{Earned value} = \text{Total effort Done per sprint} * \text{value per story point}$
- -Verleden: $\text{€ 1.000} * \text{Effort Done Features}$
- -Toekomst: Planned value

De “stippellijn” met toekomstige earned value houden we voorlopig weg uit de EVM grafie.

Actual costs:

Kosten uit het verleden halen we uit gemaakte uren (SAP), toekomstige uren halen we uit de detailplanning. Dit zullen we later moeten verdelen per release middels een handmatige verdeling of automatische verdeelsleutel.

$\text{Actual Costs} = \text{gerealiseerde mandagen} * \text{€1.000}$

- - Verleden: $\text{gerealiseerde mandagen} * \text{kosten}$
- - Toekomst: $\text{gebudgetteerde mandagen} * \text{kosten}$

Risico & Issue management

Risico's en issues kunnen gelogd worden door iedereen in het programma. Deze worden continue gelogd en beoordeeld en (twee)wekelijks gerapporteerd. Daarnaast zal er elk kwartaal een risico-sessie plaatsvinden waarin, in samenwerking met corporate risk management, een deep-dive wordt gedaan

Registratie

- Risico's en issues worden geregistreerd in het **risico en issue log op Teams**, zo gauw ze opkomen. Iedereen in het programma wordt geacht dit te doen
- Risico's dienen geclassificeerd te worden volgens het onderstaande model
- Daarnaast dient elke risico altijd een **mitigatie/actieplan** te hebben incl eigenaar en deadline

Beheersing

- In het voortgangsverslag dienen de top 5 risico's en issues gerapporteerd te worden
 - Risico's in de groene zone moeten vooral informatief worden gezien en periodiek geëvalueerd worden.
 - Risico's in de gele zone moeten mitigerende maatregelen krijgen; teamleden bespreken het risico periodiek.
 - Risico's in de oranje zone hebben actieve opvolging van het PMT en er wordt actief gezocht naar mitigerende maatregelen.
 - Risico's in de rode zone hebben directe aandacht van de RDT

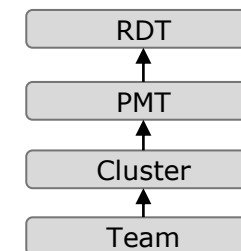
Escalatie

- Risico's en issues die niet kunnen worden gemanaged binnen het eigen project niveau dienen te worden geescaleerd naar het bovenliggende niveau.
- Indien het risico of issue niet kan worden opgelost voor de deadline, dan dient het te worden geescaleerd.

3-maandelijke risico deep-dive

- Elk kwartaal wordt er onder leiding van leiding corporate risk management een risico assessment sessie georganiseerd om de status van de totale risico lijst op dat moment in de tijd te beoordelen en actie te definiëren. Dit is in aanvulling op het continue process van risico identificatie.

Impact						Financiën	Planning	Scope	Compliance
	<1%	1-5%	5-20%	20-50%	>50%	>30%	>30%	Catastrofaal	Catastrofaal
Catastrofaal						15-30%	15-30%	Ernstig	Ernstig
Ernstig						5-15%	5-15%	Matig	Matig
Matig						1-5%	1-5%	Klein	Klein
Klein						<1%	<1%	Nihil	Nihil
Nihil									
Waarschijnlijkheid						% van het totale budget	% van de totale planning	kwalitatieve maten voor de scope	kwalitatieve maten voor compliance

Risico log

Id	Titel	Impact	Kans
6	Afhankelijkheid NMAB op MAX	3. Matig	5. Vrijwel zeker (>50%)
13	Clusteroverstijgende structuur en besluitvorming	4. Ernstig	5. Vrijwel zeker (>50%)
15	Haalbaarheid vervanging Mecoms	5. Catastrofaal	5. Vrijwel zeker (>50%)
19	Realisatie warmtesimulatie oplossing	4. Ernstig	4. Waarschijnlijk (20-50%)
23	Planning is onduidelijk vanwege onduidelijkheid Orionplanning	4. Ernstig	5. Vrijwel zeker (>50%)
24	De keten SAP4HANA richting FET - CTB is en niet multi-company ingericht	4. Ernstig	4. Waarschijnlijk (20-50%)
33	Complexiteit oplossing	4. Ernstig	4. Waarschijnlijk (20-50%)
36	Aansprakelijkheid realisatie niet helder	5. Catastrofaal	5. Vrijwel zeker (>50%)
41	Nieuwe werkwijze (scrum) & nieuwe scope (WTS & HNS) & nieuwe techniek	4. Ernstig	4. Waarschijnlijk (20-50%)
49	SIT/UAT HNS 1:1 in de zomervakantie	4. Ernstig	4. Waarschijnlijk (20-50%)
52	Nieuwe maatwerkoplossing (MS Azure) voor de gehele keten van CCI en NMAB is nieuw voor	4. Ernstig	4. Waarschijnlijk (20-50%)
57	Teamgeest nog niet optimaal	4. Ernstig	4. Waarschijnlijk (20-50%)
59	Scope Nomineren	4. Ernstig	4. Waarschijnlijk (20-50%)
63	Onvoldoende standaarden vwb interfaces	4. Ernstig	5. Vrijwel zeker (>50%)
62	Azure West-Europa resources niet beschikbaar	4. Ernstig	5. Vrijwel zeker (>50%)
65	Beperkte releasemogelijkheid naar ACC ivm freeze Microsoft	3. Matig	5. Vrijwel zeker (>50%)

Resource management

- Per team een overzicht van de benodigde resources per rol om de releaseplanning te halen
- In de kwartaal planning wordt per team voor de komende 6 kwartalen het resource plan bijgewerkt gemaakt. Critical rollen zijn daarbij belangrijk om te benoemen
- Resource aanvragen en resource issues worden besproken met de betreffende expert center manager en waar mogelijk/opportuun opgelost door middel van inhuur

Maandrapportage – opstellen “eerste week” van de maand

- Highlights
- Concerns
- Program governance
- Status per cluster (FET, NMAB, CCI, Info, Services)
 - Status (RAG)
 - Planning
 - Mijlpalen (tijd)
 - Financiën (geld)
 - Waarde (earned value)
 - Resourcing (Business & IT)
 - Changes/revisions
 - Risico Management

Vergaderschema - Overview

Categorie	Operationeel		Tactisch		Strategisch	
	Overleg	Frequentie	Overleg	Frequentie	Overleg	Frequentie
Intern Programma	Scrum dialogen	Dag	Cluster	Week	RvB	Kwartaal
	Backlog refinement (Feature)	Week	PO-Sync	Week	IGB	Kwartaal
	Resource afstemming	Week	SM-overleg	Week	RDT	Maand
			Keten-Sync	Week	CRR-Board	Maand
			Kwartaal planning	Kwartaal	Design Ath Board	Maand
			Portfolio overleg	Maand	PMT	Wekelijks
Extern Programma	Process/Feature refinement	Week	Partier maken	Maand	Proj Dir	ad-hoc
	Operations (OOD)	Maand		ad-hoc	Sen. Mgt	Kwartaal
	Operations (OTE)	Maand		Ad-hoc		
				Maand		
Extern Gasunie						
	-Microsoft	Technologie	ad-hoc	Level	ad-hoc	
	-Schneider	Workshop user stories	Sprints			
	-Imp partners	Voortgang	Maand	Kwartaal	Partner overleg	Jaarlijks

- Na team Standup, is er binnen het cluster een PM/CL/SM standup om team overstijgende of lastige impedimenten te bespreken. Daarna is er een bel mogelijkheid met het programma management om al belemmeringen te kunnen wegwerken.
- In het vergaderschema zullen Risks en Issues op **dinsdag** geïdentificeerd worden in de Scrum teams, indien nodig geëscaleerd worden op **woensdag** in het keten-sync overleg en indien nodig geëscaleerd worden naar het PMT overleg op **Donderdag**

Vergaderschema - Operationeel

Categorie	Overleg	Doel	Deelnemers	Frequentie
Intern Programma	Scrum dialogen	Coördinatie team	Scrum teams	Dag
	Backlog refinement (Feature)	Planning team	Scrum teams	Week
	Resource-afstemming	Insinzet regelen	CL, PM, SM, RM's	Ad-hoc
Extern Programma	Process/Feature refinement	Coördinatie team	NewBus, AM, PO, IA	Week
	Operations (OOD)	Voortgang	FET-PM, OOD	Maand
	Operations (OTE)	Voortgang	FET/NMAB-PM, OTE	Maand
Extern Gasunie				
	-Microsoft	Technologie	DomA, TecA, SolA, MS	ad-hoc
	-Scheider	Workshop user stories	FET	Sprints
	-Imp partners	Voortgang	Partn, PMT	Maand

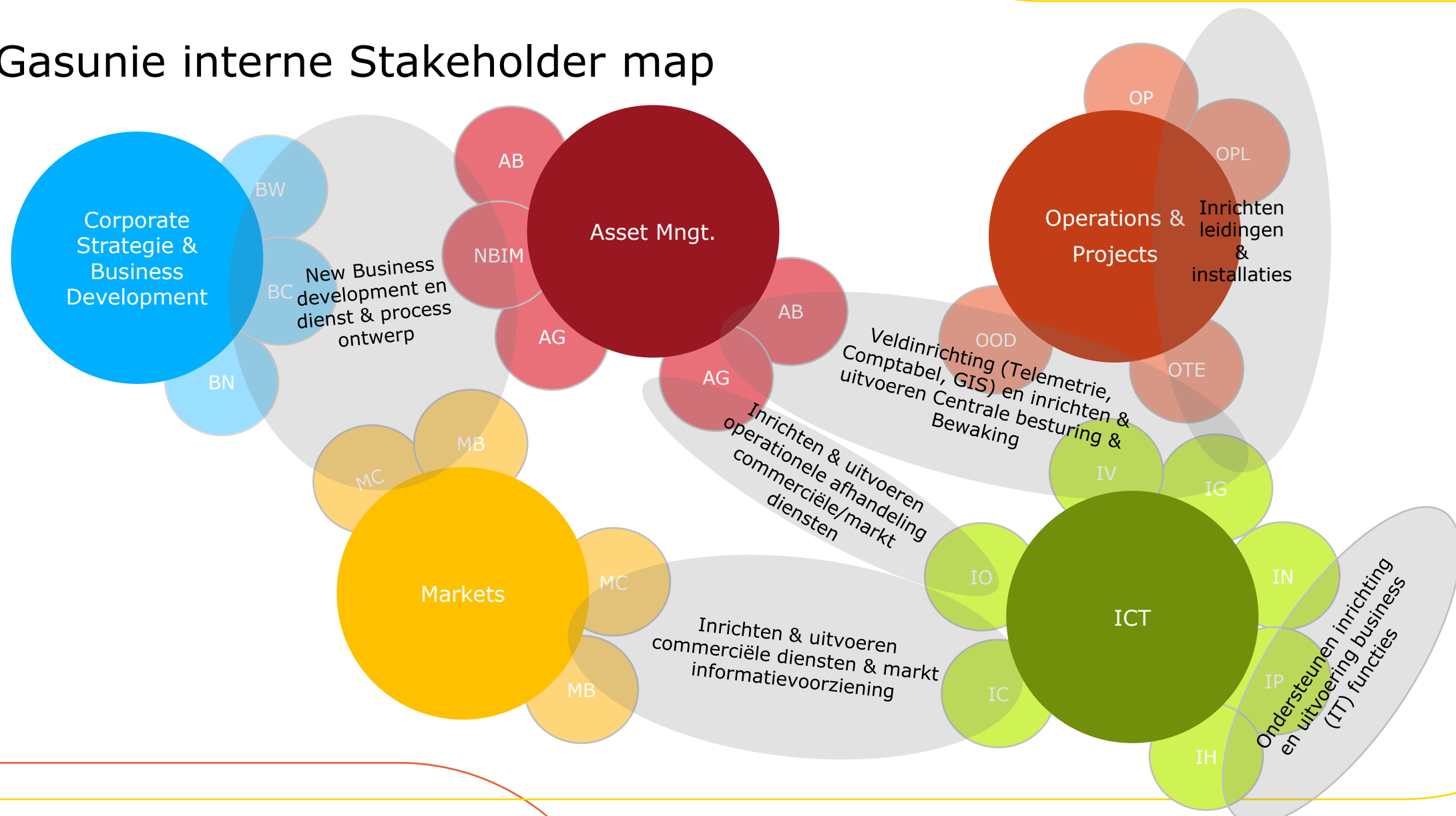
Vergaderschema - Tactisch

Categorie	Overleg	Doel	Wie	Frequentie
Intern Programma	Cluster	Roadmap	PM, PO, CL, SM, SA	Week
	PO-Sync	Product-afhaak afspraken	PO	Week
	SM-overleg	Verbetering werkwijze & working	SM	Week
	Keten-Sync	Voortgang, planning & risico's & is	PMT, PM, CL	Week
	Kwartaalplanning	Planning	PMT, PM, CL	Kwartaal
	Portfolio-overleg	Programmascope	PMT, PM, IM	Maand
Extern Programma	Kwatiermaker	Voortgang & planning	NBIM, PMT, PM	Maand
	ACM	Actitectuur keuzes	Architect, CL	ad-hoc
	Security	Security borging	Tech/Domein Arch, Secr Off	Ad-hoc
	OP-afstemming	Voortgang OP-activiteit	PMT, Mng OP	Maand
Extern Gasunie				
-Microsoft	Leverancier	Product ontwikkeling	IT-PMT, MT-I	ad-hoc
-Scheider	Leverancier	Voortgang	PM, CL	2 wekelijks
-Imp partners	Partner overleg	Resourcing	Partn, PMT	Kwartaal

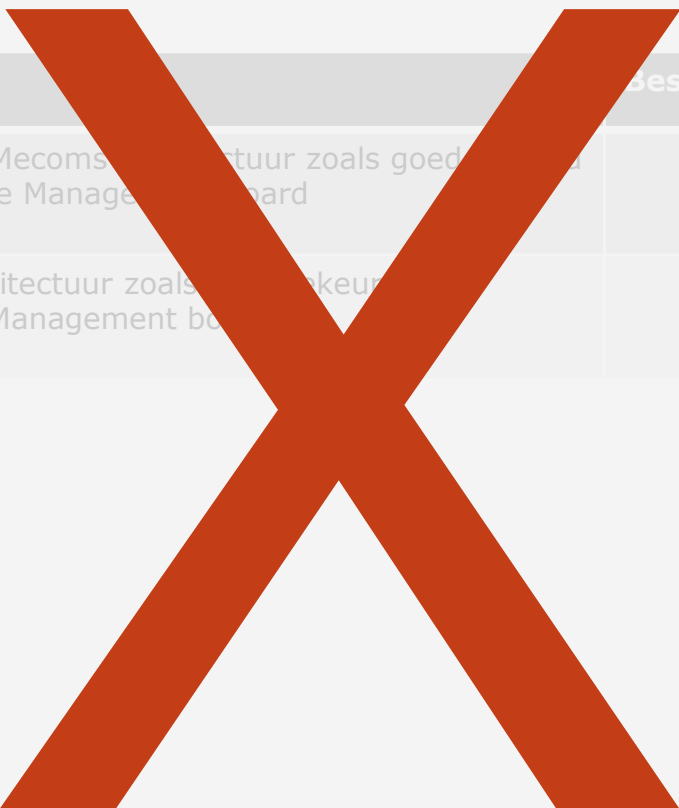
Vergaderschema - Strategisch

Categorie	Overleg	Doel	Verantwoordelijke	Frequentie
Intern Programma	RvB	Voortgang	DomArc, PMT	Kwartaal
	IGB	Budget	DomArc, PMT	Kwartaal
	RDT	VoortgangRapportage	DomArc, PMT	Maand
	CRR-Board	CR's & RR's	DomArc, PMT	Maand
	Design Ath Bo		DomArc, PM, Keten Arc, EA?	Maand
	PMT	Programma setup	PMT	Wekelijks
Extern Programma	Proj Dir	Issues	PD, PMT	ad-hoc
	Sen. Mgt	Overall Rapportage	Sen.Mgt, PMT	Kwartaal
Extern Gasunie				
-Microsoft				
-Scheider				
-Imp partners	Partner overleg	Planning en veranderingen	Partner, PMT, MT-I	Jaarlijks

Gasunie interne Stakeholder map

Besluitvorming tav doelarchitectuur

Titel	Omschrijving	Besluit	Link
Re-design Mecoms architectuur	Voorstel re-design Mecoms architectuur zoals goed in Architecture Cycle Management board		
NMAB applicatie / platform architectuur keuze	Voorstel NMAB architectuur zoals in Architecture Cycle Management board		